

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXX.

14. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 929

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

Published by the . . .
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

Předplatní:
Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:
"ČESKÁ ŽENA"
1611 S. 11th Street St. Louis, Mo.

8. Neděle - Zjev. sv. Michaela, arch.
9. Pondělí - Řehoř Naz., uč. C.; Beatus.
10. Úterý - Isidor; Blažena; Gordian.
11. Středa - Fabius; Florencius; Majolus.
12. Čtvrtek - Pankrác; Imelda; Gemma.
13. Pátek - Servác; Dominika.
14. Sobota - Bonifác, m.; Viktor; Augia.

Vzorný podnikatel. Jistý americký průmyslník odchází na odpočinek našetřil si pěknou sumičku 100,000 dolarů na bankovním účtě. I byla zvědavost veliká, jakým podnikatelským tajemstvím došel k tak velkému jmění. Na zvědavé otázky odpověděl průmyslník: "Za své jmění, které jsem nashromáždil za svého třicetiletého působení v mém závodě, děkuji své vytrvalé práci, pečlivému plnění povinností, své počestnosti, svému nezdolnému optimismu, rigoróznímu uplatnění moderních výrobních metod a také okolnosti, že jsem po strýci zdědil 99,999 dolarů."

Pan Lewis přišel k advokátovi na radu. "Co mohu udělat," ptal se, "hochovi, který mi rozbil kamenem okno?" — "Můžete žádat po jeho otcí, aby vám zaplatil škodu." — "Dobře," zvolal pan Lewis vítězně. "Pak mi jistě dáte ty tři dolary, co to okno stálo, neboť to byl váš syn, jenž mi okno rozbil." — "Ovšem," odpověděl advokát docela klidně. "Bude mě těšit, když to spočítáme. Já dostanu za poradu od vás pět dolarů, vy ode mne tři — račeť mi doplatit dva dolary a budeme vyrovnáni."

Co se stane za den. Tati, jak to přijde, že se každý den stane ve světě jen tolik nového, kolik se právě vejde do novin?

Zdvorné dítě. U Bertramů je velká společnost. Anička, dcera domácí paní, dostala dovolení sedět s hosty u stolu. Po obědě se podává zmrzlina a hostitelka, zabraná do hovoru se sousedkou, zapomene na malou dcerku. Ta to již nemůže vydržet dívat se na ostatní a zeptá se plačtivě nahlas: "Nepotřebuje někdo čistý talíř?"

Věrný zákazník. Huboval Skot MacFlack: Svrchník, jež zdědil po svém otci — který ho dostal kdysi, když jeho dědeček zemřel, k svátku od babičky — doposud byl velmi zachovalý, zato však klobouk, jež si dokonce McFlack sám před patnácti roky koupil, byl již tak sešlý, že nezbyvalo nic jiného, než si koupiti nový. Nevida jiné pomoci vstoupil Mac Flack do kloboučnického krámu a s vlnitým úsměvem, v naději

na příští slevu, prohodil: "Tak už jsem tady zase!"

Nemůže si vzpomenout. U soudu: "Jak se jmenuje vaše manželka?" — "Pane soudní rado, to nevím. Jsem už ženatý třicetpět let, ale vždycky na ni volám jen "stará!"

Důvod. "Proč pláčeš, děvčátko?" — "Protože můj bratr má prázdniny a já ne." — "A proč nemáš také ty prázdniny?" — "Já nechodím ještě do školy," škýtá malíčká.

Vina. "Co vás přivedlo do vězení?" otázal se pan farář vězně. "Rýma, pane faráři, rýma." — "Jak to, rýma?" — "Inu, kýchl jsem a noční hlídač se probudil."

To se nemůže stát. "Viš, že náš přítel Nevolný dnes ráno v pět hodin zemřel?" — Muž: "Nevím. Mně by se to nemohlo stát — já v tu dobu ještě spím."

Důležité Upozornění

CT. ČTENÁŘŮM A ČTENÁRKÁM "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

Často jsme upozorňováni poštovními úřady, že časopisy se nemají dle zákona odběratelům poštou zasílat, když nejsou ku předu předplaceny. Proto se musíme řídit dle tohoto zákona a zastavit časopisy těm, kdož za delší dobu dluží. Neradi posíláme účty a zastavujeme časopisy těm, kteří je velmi rádi čtou a o ně se zajímají, a proto uctivě žádáme všechny čtenáře a čtenářky, aby co nejdříve si zaplatili dlužné obnosy anebo časopisy si předplatili. - Nemáte-li peněz nyní, pište nám, kdy Vám bude možno jistotně předplatné zaslat. Tímto nám ušetříte práce, starosti i poštovného.

Těm, kteří si pošlou v nejbližší době doplatné a předplatí si časopis na jeden rok, zašleme ZDARMA jednu z těchto zajímavých knih: "Povídka mého života", "Dědeček", "Mezi otrokáři" (3 díly), "Železný král" a "Jediný muž v rodině."

Čtenářům, kteří mají předplaceno ku předu, děkujeme za jejich podporu pro udržení českého katol. tisku a české řeči v Americe. Setvejte s námi a pokuste se o jeho zlepšení a rozšíření mezi krajany!

YDAVATELSTVO "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

1611 South 11th Street

St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXX.

ST. LOUIS, MO., 14. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 929.

M. Sadovská:

Vzory moderního laického apoštolátu.

Sv. Otec Pius XI., zvaný papežem Katolické akce, volá všechny laiky k účasti na hierarchickém apoštolátu Církve, žádaje, aby využili svých schopností, času i majetku k činnosti pro obrodu křesťanských ideálů ve společnosti.

Postavme si před zraky ony hrdinské bytosti, které dovedly obětovat všechny dary hmotné i duchovní, jimiž je Bůh obdaril, pro záchranu duší.

Tak na př. ve Francii založila r. 1889 Johanka Bigardová se svou matkou Papežské dílo sv. Petra apoštola pro domorodé kněžstvo, dílo, které za našich dob v Asii, Africe a Oceanii podporuje na 16,000 domorodých seminaristů a ročně na ně přispívá částkou 28 milionů Kč. Jak došlo ke vzniku tak podivuhodné instituce?

Bigardová pocházela z Normandie. Její otec byl úředníkem a když zemřel tragickou smrtí, matka s dcerou se rozhodly zasvětit celý svůj život misím. Tehdy Msgre Cousin, apoštolský vikář v Nagasaki, vydával úpěnlivá povolání, v nichž prosil, aby katolíci přispívali hojně na výchovu domorodého kněžstva. — Povolání tak hluboce zapůsobilo na matku a dceru Bigardové, že si umínily pomoci. Založily spolek, který nazvaly podle patrona farního kostela v Caen: Dilem sv. Petra Apoštola. Povzbuzeny

ještě více roku 1893 encyklikou nesmrtelného papeže Lva XIII., který vybízel celý svět ku podpoře výchovy domorodého kléru, rozšířily své dílo po celé Francii, takže se slibně vyvíjelo.

Paní Bigardová zemřela roku 1904, dcera těžce onemocněla a dílo přešlo do rukou františkánských misionářek Mariiných, jež roku 1919 je předaly Svaté Kongregaci pro šíření víry a ústředí bylo přeneseno z Paříže do Říma. Bigardová odešla do Alenconu do kláštera sv. Josefa a tam zemřela roku 1934.

Dílo, Bigardovými započaté, nese požehnané ovoce proto, že ušlechtilé laické apoštolky mu věnovaly vše, co měly: Svůj čas i majetek, svoji lásku, prýstíci z opravdové nábožnosti, svoje nadšení a pokornou nezištnost.

Stejně nesmrtelným zůstane dílo hraběnky Marie Ledóchowské, zakladatelky Družiny sv. Petra Klavera. Ušlechtilá tato žena cpustila r. 1899 svoje skvělé postavení dvorní dámy u dvora arciknížete Ferdinanda Toskánského, aby věnovala celý svůj život ku podporování afrických misí. Byla nepochopena a zesměšňována, ale nedbala toho. Za světové války musela vytrpěti hrozná pronásledování od rakouských a německých "vlastenců", kteří ji obviňovali, že posílá almužny obyvatelům cizích zemí, všechno nepřátelství však bylo marné. Bůh, jenž ji k tak velikému dílu povolal, žehnal jejím podnikům.

Družině sv. Petra Klavera r. 1910 papežem potvrzené, se dařilo. Věhlasný misionář africký dp. Václav Řehoř doznává, že

jeho misii hlavně tato Družina podporovala a nebýti ji, býval by nemohl tolik dobrého vykonati.

"Jsem jist, že nesčetné misijní stanice, školy a kostely děkují svému zařízení a zbudování jen tiché obětavosti této Družiny," tak prohlašuje. "A kdo dokázal dílo tak veliké a záslužné? Jen žena, prodechnutá pevnou věrou a láskou ku Spasiteli a nadšená pro šíření království Božího na zemi."

Zakladatelce instituce pro podporu afrických misí podobá se nadšením pro pravdu a dobro spolupracovnice sv. Dona Bosca, italská markýza di Barolo.

Tato vysoce vzdělaná a společenská žena, jež shromažďovala ve svém saloně nejvýbranější společnost, nejvýznačnější lidi ze světa politického, uměleckého a to italského i cizího, opustila tuto společnost a dala svoje jmění ke zmírnění utrpení nešťastných lidí. K laickému apoštolátu ji pohnula následující událost:

Jednou šla kolem vězení ve chvíli, kdy kolem nesl kněz nejsvětější Svátost a zaslechla z vězení hrozný rouhání. Zabořilo ji to a tu se rozhodla vésti ku světlu ty nešťastné postavy. Začala k nim docházeti, přinášela jim dary a zároveň oznamovala jim radostnou zvěst evangelia Kristova. Bylo to v době, v níž se vedly ostré útoky proti Církvi a není proto divu, že ji bylo v jejím apoštolátu bráněno. Vstoupila do Bratrstva milosrdenství a vynutila si přístup k ubohým vězňům, mezi nimiž bylo hodně dívek a mladých žen. Strážce, který ji provázel, neopomenul příležitost aby jí neurazil, ale snášela vše-

chno ponížení vpravdě hrdinsky, chtějíc jen pomoci, at' to vyžaduje jakékoli oběti. "Byla přesvědčena," píše známý Pellico, "že vězení je nemocnicí duší, v níž jsou nemoci často nevyléčitelné, a že nic se neztratí, co se podává z lásky. Dávejme bez počítání — říkala — Bůh bude počítat za nás."

Konečně i vláda pochopila dobrodiní, jež svým jednáním markýza působí a dovolila jí vystavět palác, ve kterém by byly umístěny nemocné a odsouzené ženy a ty, které byly známe jako nenapravitelné. Di Barolo se zavázala, že se bude o ně starati ze svých vlastních prostředků. Sama byla ředitelkou domu. Zanedlouho potom vystavěla nový dům pro opuštěné a zkažené děti, kde po svém vysvěcení byl duchovním vůdcem veliký světec, Don Bosco. Měla brzy na starosti 300 dospívajících dětí. A pak vystavěla sirotčinec, nemocnici, ve které v době cholery roku 1935 byla nejoddanější opatrovníci; dále výchovný ústav svaté Anny, kostel sv. Julie, nemocnici svaté Filomeny, kolej, laboratoř a jiné ústavy. Všechny domy dodnes slouží účelům, pro které byly založeny. Kolik dobra bylo v nich vykonáno, nelze vypovědět.

Bohatá šlechtična zanechala po sobě památku, jakou nezanechávají ti, kdo žijí pro své pohodlí neb zábavy a majetek hromadí pro sebe; dala majetek do služeb laického apoštolátu, aby zachránila bloudící bytosti pro věčnost. Přemýšlejme, jak budeme následovati hrdinských šřítelek království Kristova 19. století, jak využijeme času, sil i jmění pro spásu duší.

Co dokáže pavouk. Žravost pavouka je hodná podivu. Pokusy se ukázalo, že pavouk je snad nejhladovější tvor na světě. Ráno stráví čtyřicetkrát tolik, kolik sám váží, v poledne devětkrát. Večeří tak důkladně, že do sebe vpraví potravu rovnou třináctinásobku své tělesné váhy. Zato

dovede ze sebe vypříst vlákno až míli dlouhé, a to za několik málo dní. Kdybychom chtěli žravost pavouka srovnat s tím, co by měl sníst člověk 170 liber těžký, aby dokázal sníst poměrně tolik, co pavouk, dopadlo by to takto: k snídani 1,320 liber hovězího masa, v poledne a večer dva voly, osm ovcí a čtyři prasátka.

Květiny nenávidí hudbu? Zdá se to sice podivné a nepravděpodobné, avšak neúnavní vědečtí badatelé v Anglii pozorovali vliv hudby na růst rostlin a zjistili, že hudba je jejich nepřítelem. Mnohé jemnější květiny a mezi nimi i "královna květin" — růže — vysázené v bezprostřední blízkosti města, kde byly často proměnné koncerty, skláněly se všechny opačným směrem, tedy odkláněly se od hudbymilovného města. Badatelé vysvětlují tento zjev tím, že zvlnění vzduchu, způsobené hudebními tóny, působí nepříznivým vlivem na vývoj mladších částí rostlin, které se potom snaží chránit odkláněním od místa hudby. Teď se bude zkoumat, jak působí na květy rozhlas. Některé znaky nasvědčují tomu, že i rozhlas pokládá květy za svého škůdce a nepřítele a to právem. Angličtí přírodovědci chtějí nyní soustavnými výzkumy zjistit vliv hudby na život a chování rostlin, zejména však květů. Očekávají, že od výsledků těchto výzkumů bude možno učinit některá opatření na ochranu vzácných květů a rostlin. Je též všeobecně známo, že na veřejných prostranstvích, náměstích a sadech některé druhy květů brzy hynou. Je možno, že by to mohlo býti právě vlivem časté hudební produkce v okolí.

Pomohlo to. "No tak, pomohlo to počítání?" — "Děkuji, pane doktore, pomohlo." — "Byla vaše paní zticha? Usnula?" — "Zticha byla, ale neusnula!" — "Proč pak?" — "Počítala v duchu, až do 25,768 a zatím bylo ráno!"

NIC NOVÉHO - - -

Roku 33 před Kristem prožil Egypt podobnou inflaci jako mnohé státy po světové válce. V téže době stálo v Jerusalemě ve frontě na chléb na 10,000 nezaměstnaných. Egyptské dívky si vytrhávaly řasy stejně jako nynější dívky. Starohebrejské a řecké ženy nosily mikádo. Trvalá ondulace, bahenní lázně, ústřední topení, zdviže, vysoké podpatky, kuličková ložiska, pašování lihovin, mechanické hračky — to všechno jsou staré hračky. — Před 1900 lety vyráběli skláři absolutně nerozbitné sklo, nikoli jen netříštivé, jaké mají nynější automobilisté. Takové sklo dosud vyrobili nedovedeme. Výrobní tajemství se ztratilo. — Už v pradávných časech vyráběly si indické ženy umělý led. Císař Nero zmrazoval si víno v kovovém vědru se sněhem. Tentýž Nero nosil při hrách monokl. Jeden antický vědec vynalezl šípomet, obdobu nynějšího kulometu. — Před 4500 lety měli v Egyptě kuchyňské výlevky s kohoutkem na otáčení jako dnes a s kovovými zátkami, upevněnými na řetízku. — Egypt dodával starému světu nejlepší papír a jednu dobu vyháněl ceny do výše podobným způsobem jak to nynější plantážníci činí s kávou nebo s bavlnou: ničili část papyrusové sklizně a omezovali osevní plán. — Starý Řím měl zprostředkovatelný snátek. Starý Egypt měl detektivní kanceláře. — Kopanou hráli římsí Legionáři, domorodci na Filipínách, Eskymáci atd. — V Římě bylo mnoho továren, které měly filiálky v různých krajích Středomoří. — Když císař Augustus chtěl pomoci rozvoji obchodu a blahobytu, volil k tomu politiku nízkých daní. — ("Výběr" č. 2.)

Dobrá výměna. "Ty jsi zaměstnán v opeře. To bys mi přece mohl častěji zaopatřit vstupy." — "Jistě. A ty jsi zaměstnán v bance. To bys mně mohl zaopatřit pár bankovek."

Hory a propasti

Napsala Vlasta Javořická.

Vy všechny matky, které jste kdy dlouho čekaly na své syny a které jste po nich toužily žhavě, vy maminky, které jste žily v slzách a úzkostech, slyšte a žijte radost paní Kremrové!

Žijte radost té maminky, jež nebyla žádnou umělkyní ani filosofkou, nýbrž prostou a dobrou matkou, která milovala. . . .

I vy mnohé jste stály rozčilené na peroně nádraží, vzrušené až do posledního nervu, chvějíce se a s rozkoší pozorující jak vlak se blíží, jak jest již blízko, jak koleje se pod ním chví a ve vašich prsou to každým úderem zajiklo sladkou, fyzickou bolestí.

Byl třeba zachmuřený zimní den, v němž nebylo nic zvláštního, v němž ani slunce neukazovalo svou skvělou tvář, ani sníh se neměnil v drahokamy, ani krystaly na stromech nezvonily jako drobné a čarovné zvonečky.

Silnice se netřpytila zlatými kolejnici, nebe neodhalovalo modrojasné svoje výšky.

Nic takového kolem vás nebylo, jen šedý, zimní den s odlevou a rozbředlým sněhem pod nohama, s umouněnými strnady a smutnými chocholoušky, kteří si na silnici vybírali zrníčka z koňské mrvy.

Třeba přijel na nádraží opelichaný koník s roztrhanou košatnou a opilým vozkou, třeba se lhostejně kolem vás procházel otrhaný tulák, pošilhávající po vaší kabele.

Byl to krátce pustý den, kteréžto často romanopisci používají, - chtějí-li naznačiti ponurou náladu nešťastné duše.

Vám však a Kremrové mamince

byl tento den nejkrásnějším v pestrém a na dojmy bohatém životě.

Stála rozechvělá na peroně nevelkého nádraží a nemrzelo ji, že jí kape rozbředlý sníh na klobouk a lidé, kteří se tlačí k východu, že do ní strkají. Všecko bylo dnes krásné a velkolepé, takové, jako ještě nikdy před tím.

I ten pan přednosta s červenou čepicí byl jiný a příjemnější než pravidelně a dělník, jenž přetahoval vozíky se zbožím, měl rovněž milý a otevřený obličej.

Po peroně krotce chodil pokladníkův bílý pes. Paní Kremrová jej hladila po srsti a měla ho tak ráda. . . .

Konečně padlo návěstí, ocelové kladivo udeřilo do zvonu. - Pan Kremr se podíval na hodinky a poznamenal, - že vlak má zase čerchmantské zpoždění a že se stále ještě nemohou naučit jezdit v pravý čas.

Konečně - konečně. . . !

Objevily se na obzoru bílé obláčky, potom větší a větší kotouče kouře jako přišedlá oblaka, lomoz byl vždy větší a větší - ozvalo se skřípění brzd a již tu vlak byl a již zastavoval a vychrlil všechny, kteří přijeli a vystupovali.

"Víte - Vitouši, - můj chlapče!"

Paní Kremrová poznavši syna silně vykřikla a běžela, utíkala, - ne to je málo, - přímo pádila mu vstříc.

Při tom klopýtla přes koleje, zamotala se do sukní, a málem by byla upadla. Zle by se uhodila, zablátila a snad i poranila, leč, díky Bohu, byly tu již silné ruce synovy a jeho prsa, to vše zachránilo drahou a poblázněnou maminku.

"Víte, Vitoušku - kolikrát už jsem tě oplakala!" - volala paní Kremrová v pláči a tiskla se k synovi.

"Tatínku!" Vít šetrně vybavil se z matčina objetí a zulíbal otce.

"Výborně, zlatý hochu, děláš mi čest a radost, bud' Bohu chvála, že tě máme! Báli jsme se o tebe!" pan Kremr blahem vyrážel a utíral si slzy.

"Radmilo!"

"Víte!"

A když první výbuch radosti poněkud se ztišil, ubírali se domů. Otázka stíhala otázku a srdce jejich překypovala blahem, že shledali se ve zdraví a žádný z nich nechybí.

Rodný dům našel Vít takový, jaký opouštěl. Týž pokoj se starým nábytkem a sloupkovými hodinami. Po kolikáté je již asi tatínek natahoval? To jsou léta, co nebyl doma!

"Maminko?" přitočil se Vít důvěrně k matce a objal ji.

"Copak, můj Vitoušku?" zachvěla se blahem.

"Co bys tomu, maminko, řekla, kdyby tak to mé děvče přišlo k nám? Z Vídně je to skok a jsou na ni zlí! Než dostanu místo ujala by ses jí. - Je dobrá a tolik toho již o tobě ví - bude tě mít upřímně ráda."

"Vitoušku, tvá láska je i láskou mou! Jen zbude-li ti také kousíček místa v srdci pro mne? Ne veliký, jen nepatrný kouteček. . . ."

"Matinko!"

"Vítku!"

Byla to velká událost, když se slečna z Vídně přistěhovala k tajemníkovům.

Lidé ze sousedství, však je známe, říkali, že si ji Vít oblíbil kdesi na vojné a kdo ví, co je to za děvče. Jedni hned věděli, že je Němka, druzí tvrdili, že je Ruska a možná nějaká vznešená kněžna, jež při bolševickém převratu přišla o majetek a rodinu.

Někomu byla sympatická, jiní div že po ní neplvali.

Sama Radmila byla z počátku vůči ní zaujata a nespokojena. - Tak jí připadalo, že přece jen je

nepřistojno k milému se přistěhovat, nejsme-li dosud oddáni.

Přivítala Irénu chladně a nemohla se ubránit, aby jí tu a tam neřekla nějaké kousavé slovo.

Bylo jí také líto bratra, že si vezme děvče bez peněz a přece s panskými požadavky. A tak jí nějak přicházelo, že ta jejich malá domácnost nebude již tak docela jejich, když tu bude taková mladá a navoněná bytost, které je všude plno a jejíž úsluha otci i matce vyžaduje stále omluvy a děkování.

Iréna přišla pokorně, to je pravda. Stála u dveří se sklopeným zrakem a když ji paní Kremrová s usazenými očima a rozechvělými slovy vítala, sklonila se k její ruce a zaplakala.

Lámanou češtinou pak prosila, aby jí bylo prominuto přicházeli. Nemá na celém světě nikoho. A doma u macechy a tety je nesnesitelné živobytí. Nemohla se již dočkat, až jí bude umožněno být stále s Vitem. Nepřináší leč dobrou vůli a lásku, lásku jak Vítovi, tak jeho rodičům.

Vít stál za ní, jako by chtěl slova její potvrdit a ji chránit a hleděl výmluvně na rodiče. Toho ovšem nebylo třeba.

Paní Kremrová byla hned pro nevěstu naladěna a plna slov a plna slz ji objala. Zlíbala ji na obě tváře - a povídala jak nejupřímněji dovedla:

"Už tě známe z Vítova vypravování, dceruško, a když máš Víta ráda, tak i my máme rádi tebe. Jen pojď dále a buď naše, jako je Vít!"

A tatínek Kremrů také přistoupil, bodře ji po temeni pohladil a povídal radostně, že na to beztoho dlouho čekali, aby aspoň jedno dítě došlo štěstí a lásky a že by rádi v té mladé lásce trochu omdládli.

Neměl ani tušení, že tím zavádil o bolest Radmily a že se jí trochu nešetné dotkl.

Nedala toho ovšem znát, - přistoupila také k Iréně a pravila, že se na prvé setkání s ní, které se událo za takových zvláštních okolností, živě pamatuje a ráda na

ně vzpomíná.

Určili potom Irénce pokojíček, jejíž doposud obýval Vít a toho přestěhovali do kuchyně na pohovku. Maminka pak o to velmi pečovala, aby se potají nestýkali a denně šeptala Radmile, že je to tak v pořádku, poněvadž je to velmi počestné a neobyčejně vzdělané děvče.

Byla do ní, řečeno krátce, zalíbená.

Od té doby však, co se nastěhovala Iréna, často Radmila plakávala. Cítila se velmi odstrčenou a nejednou se dopouštěla toho, - čemu před tím nikdy nepodléhala.

Reptala proti svému osudu a hříšně vyčítala Bohu, že jí nedal ani kousíček štěstí, ba, že se o ni ve své všemohoucnosti vůbec nestará.

Všecko ovzduší v jejich malé domácnosti bylo teď naplněno láskou a v čem se matka i otec radostně utápěli, tím Radka bezměrně trpěla.

Vzpomínala na svůj ztracený, krátký a přece tak líbezný sen, - který zapadl a vyzněl úplně na plano a jako by se všechna ta bolest k ní vrátila a se zdvojnásobila, tak se soužila a nyla.

V bezesných nocích pak, aby ji nikdo neslyšel, usedavě plakala a bezmocnými, hořkými slzami, jako jedem z blínu a ruličky se otravovala.

Ted' teprve na ni dolehlo její staropanenství. Sežloutla a zhořkla. Ve zlé náladě pak často dala Iréně trpkou pilulku, několik uštěpačných slov a Víta šlehla bičím posměchu.

Někdy přišla domů a vypravovala, jak se lidé smějí, že Vít má již ženu, ačkoliv ještě nebyla svatba, nebo že všichni matku litují, čeho se to na stará kolena dočkala. . . .

Po každé takové špičce obrátila Irénka své velké a upřímné oči k Radmile a přešla všechny domácí tázavým pohledem.

Byla zlým úsměškům zvyklá od macechy a tety s nevlastní babičkou, přece však ji bolely zde více, než ve Vídni.

Doma proti nim bojovala stej-

nými zbraněmi, jež vyvěraly z nenávisti a cizoty - tu chtěla za každou cenu obstát a udržet si dobrou vůli.

Vždyť to bylo také pro Víta a duševní jeho pokoj.

Prosil ji denně, aby se mírnila a měla útrpnost se sestrou, která ostatně v tom životě se vším všude ztroskotala.

Vít při tom úsilovně hledal nějaké zaměstnání a jako legionář měl i dobré vyhlídky. Ovšem, byly to zatím jen sliby a nic určitého. . . .

A lidé se starali. Ti, kteří Kremrovům záviděli dříve, - dnes již si jich nevíštili. Ti měli je v patrnosti tenkrát, když rodina Řehořových hrála v předních kruzích venkovské společnosti největší úlohu, tenkrát padalo i na Kremrovu plno záře a opřádaly je sítě nejzelenější závlasy.

Dnes již to bylo pryč, Radmily si nikdo nevěštil, ani ji už nikdo nechtěl a obě paní byly tak bezvýznamné a ubohé. . . .

Zato na předměstí a v podřadnějších vrstvách měli o případ Vítův plno zájmu a pomluva bujela nad všechno pomýšlení.

Pan Kremr se nikdy nestaral o lidské řeči a o úsudek obecnosti, tentokrát to však přece nějak doletělo k jeho uchu a poněkud ho to pobouřilo.

Přišel domů, zavolal si Víta stranou a povídal mu zcela přátelsky:

"K čemu máte žítí pohromadě a přece odloučené? Jsi muž a mluvím s tebou jako s takovým. Bude lépe, když se vezmete a bude dobře všude. - Konec maminčiným starostem a lidským pomluvám. - Jděte na faru a může to být v nejbližších dnech."

Když se s tím pak světili paní Kremrové, pan Kremr s úsměvem v očích a Vít se špatně tajenou radostí, kápli jí hnedle do noty.

Hned s tím souhlasila a radostně povídala, že už jí to napadlo dávno a že to tak bude nejlépe. K této rodinné poradě zavolali též Irénku a moudře jí to vysvětlili.

Z počátku zůstala všechna ohromena a klopivší oči ani nevzdychla. Nesměla, aby nepropustila na

venek jásot, který jí v nitru zabouřil.

Na Víta popatřit nesměla, aby mu nevlétla hned do náruče.

Až ho to překvapilo a nebylo mu to vhod. - Musel s ní vyhledat okamžik samoty, vzít ji do náruče a podívat se jí do očí. . . . Bože - to byly oči - a co všechno v nich!

Uchopili se za ruce a točili se po pokoji až porazili židle a zamotali se do koberců. Paní Kremrová k tomu přišla a sepjavši ruce, dívala se na ně v tichém nadšení.

Právě tak si s tatínkem počínali a také si tak do náruče létali.

Radmile pověděli tu novinu až naposled. Nebyla při poradě právě doma a pak na ni poněkud pozapomněli. Dozvěděla se to za řeči, když již se o tom všem mluvilo jako o hotové události.

To již se Irénka oblékala a Vít držel v ruce klobouk a očesával si kartáčem kalhoty, chystající se na faru.

Maminka se divila, že to Radmila neví a hned jí to podrobně objasňovala.

Radka přivřela při tom oči a zatřásla rty. - Pak řekla: "Tot' se ví, vždyť je dobře," a nepromluvila celé půldne.

Teprve když snoubenci odešli na procházku a rodiče s ní osaměli, pravila s celou a neutajenou hořkostí:

"Divím se, že jste hned svolili, aby Vít, když nemá žádného zaměstnání, uzavřel sňatek a budoval si rodinný krb. Když jsme se chtěli s Alexem, nebyli byste za nic svolili, aby si mne vzal dřív, než nalezl místo a rozluštil ten nešťastný poměr Daniely a Konstantinův. Když chtěl za moře, myslila jsem si, jak by to bylo krásné, kdybychom se mohli vzít, než odjede! Kolik štěstí bychom byli tehdy prožili, a jaké vzpomínky by mně byly zůstaly! A měla bych dnes jeho jméno a nebyla bych posmívánou a všemi opomíjenou starou pannou!"

Radmila se rozčílila a konec jejích slov zněl jako výkřik. Rozešla se a zhroutila se u stolu.

Paní Kremrová pochopila a roz-

plakala se také. Ó, mateřská láska - proč jsi ve své velikosti tak bezmocná? Proč nemůžeš přičarovat štěstí a dáti ho všem dětem? Proč je možno žít s dětmi svým mlékem, ale krví již ne?

Tatínek si podrbával hlavu a nápadně pobledl.

"Inu - inu," - omlouval se nejistě, "vždyť jste nic neřekli a pak jsem si, kdyby to pak nějak dopadlo . . ."

"Nějak?" zvolala Radmila a v jejím gestu i hlase to znělo jako palčivá bolest. "Měla bych alespoň dítě! Jeho dítě! Ach - proč jste mně toho nedopřáli!"

Zalomila rukama a zasedla si unaveně a těžce za kuchyňský stůl.

Tam bylo její místo dřívě a tam její místo také zůstane. Až všechno Vít převezme, až zemrou rodiče a dorostou Vítovy děti - čím bude ona, stará a nepotřebná teta? - Neplacenou děvečkou a pak z nouze trpěnou stařenou, - která všude překáží! . . .

Ó, smutné a beznadějně to měla vyhlídky!

Zalкала znovu smutně a bezútěšně. Tatínek byl jako na trní a na čele vystoupil mu pot. Jen nemyslete, že smutný osud Radmily neležel mu na srdci! Soužil se nad tím nevylicitelně. Že ničeho neřikal? To jenom proto, aby do rány, jež byla již v klidu a nekrvácela - zbytečně nerýpal.

Ted' přistoupil blíže, vzal hlavu Radmily od rukou, přitiskl ji rozechvěle k sobě a mlčky ji chlácholil. Co měl také říkat? Vždyť neměl slov a neměl přesvědčujících důvodů.

Mnohem více mluvila paní Kremrová. Vzlykala a snažila se nějak to Radmile vymluvit, správně rozebrat a Radmilu uchlácholit. Zaplétala se do toho stále více, až nevěděla kudy kam a počala chápat, že vlastně přilévá oleje do ohně a požár vždy více rozdmýchuje.

Konečně se Radmila nešetrně utrhla, aby raději již nemluvila a nechala to být, že je všechno marno. Ona že dobře ví čím tu je a jednou bude a že o své opuštěno-

sti příliš dobře ví.

Zvedla se pak a odešla na druhou stranu bytu, kde ve stálé polotmě a ve smutných vzpomínkách žila stará paní Řehořovská.

Plna bolesti a hořkých slz stěžovala si jí Radmila na svou opuštěnost, na rodiče, na Víta a Irénu, která ke svému štěstí přichází tak lehce, že ani neví jak a počítá si tu jako doma - že všichni budou otci na krku, zatím co ona, Radmila, žila vždycky tak skromně a tiše. Že tatínek o její existenci ani nevěděl, že se vždy jen uskrovněvala a že je jí tak souzeno již až do smrti.

Vzdá-li se člověk zlé náladě, - pak jí propadne úplně a stává se nespravedlivým a zlým a zneklidňuje jak sebe, tak své okolí. A téměř každý člověk má takové sklonky a takové zlé chvíle!

Radmila seděla dlouho u nohou paní Řehořovské a žalovala si na zlý osud - na svůj život prázdný a bezúčelný - na rodiče i - na Pána Boha. . . .

"Neplač," šeptala a konejšila ji paní Řehořovská, "budeme stále spolu. Budeme vzpomínat a na Alexe čekat - až se ho dočkáme!" A pohladivši ji s přízvukem zvláštní jakési jistoty ještě dodala: "uvidíš, že přijde, že se v něm nezklameme!"

Rozumí se, že po několika dnech se nálada Radmily zase trochu vyjasnila. Když se hodně vyplakala, dospěla k přesvědčení, že v její záležitosti se nedá nic dělat a že musí nésti to, co jí bylo přisouzeno.

Svatba Vítova zaujala takřka plně její myšlenky a veškeré práci, která tyto události provázela, věnovala se s největším úsilím a celou snahou. Neuměla jinak jednat a pracovat a co pláno, měla Víta upřímně ráda. Věděla sama nejlépe, jak a čím jí jest. Byl to přece vždy a je jediný bratříček!

Činila se seč mohla, uklízela a běžela daleko do vsi pro mouku a nosila bandasky mléka, aby měla dostatek na zadělání.

A v té náladě napsala Daniele psaní následujícího znění:

"Drahá Dášenko!

Jistě nevíš, jaké jsou u nás novinky, protože Tvá ubohá matka Ti sama psát nemůže a já jsem ji v tom všem zmatku poněkud zanedbala.

Odpusť mně to, však mně dnes jistě nadiktuje pro Tebe dlouhé psaní a pošleme to zároveň.

Ty víš, drahá Dášenko, že na Tebe nezapomínáme. S Tvou matinkou máme pouze dvě thema, o nichž denně mluvíme a jen zřídka je střídáme. Jednou o Tobě, po druhé o Alexovi.

Na Tebe vzpomínáme, jak jsi šťastna a máme radost z Tvé dcerušky, že tak prospívá a roste, jak jsi nám posledně psala. Pán Bůh Ti ji opatruj, drahá Dášenko, je to jediné štěstí života! Přeji Ti ho z celého srdce, ach, denně si připomínám, jak byl k Tobě život štědrý.

Přejeme Ti též úspěch Tvého pana manžela; matinka Tvá nemohla ani pochopit, jaké krásné místo dostal a jakého postavení dosáhl, musela jsem zavolat i tatínka, aby jí objasnil, že je pan doktor v ministerstvu a má tolik vážnosti. Však je to na místě, - vždyť pro naši svobodu trpěl a s ostatními ji budoval.

Věřím, že v té slávě sluníš se s ním a že v ní umíš i chodit! Když se na Tebe podívám, nebo si Tě v duchu představuji, vždy vím, že byla k něčemu takovému stvořena.

Že nevzpomínáš již na Konstantina, to Ti schvaluji - trpěl zasloužené a přejeme mu věčný mír. - Ale, Dášenko, mám pro Tebe velikou novinu.

Psalas mi, že Ti poroučel své dítě, že však pan doktor nedovolil, abys po něm pátrala, tvrdě, že je více sirotků ještě hůře zajištěných a že nelze pečovat ani o ty nejbídnější. Tatínek povídal, že se mu nediví a že má pravdu.

Víš-li však, že Ti napíše něco velmi zajímavého a podám Ti nit, po níž se k té nebohé dívence dosoukáme?

Neměla jsem ani tušení, že největší mého bratra jest vlastně

švagrovou nešťastného Wintera a že jeho sestra jest současně její macechou.

Ani ve snu jsem netušila, že malinká Maryška, s níž jsem se před čtyřmi roky setkala ve vlaku, jest Konstantinovou dceruškou.

Ted' jsme se kousek za kousem domluvíly a mne to velice došlo a upoutalo. Ba, věř mi, drahá Dášenko, že jsem proto několik nocí ani nespala - a uvažuji stále o přepodivných cestách osudu a náhody.

Irénka na maličkou svou neteř stále žálně vzpomíná a několikrát vyslovila přání vzít si ji k sobě, až se Vít osamostatní. Říká, že malička je morálně i hmotně to nejbědnější dítě.

Že ty zlé ženy, které se do jejich rodiny vetřely, s holčičkou špatně nakládají a jsou velmi, velmi necitelné. Malička pak že je tělesně slabá a nedávno Irénka plakala strachem, že ji umoří.

Chtěla jsem Ti sdělit hned na začátku tohoto dopisu, že náš Vít se žení. Měli již s Irénkou druhou prohlášku a den svatební je přede dvěma. - S počátku mi to bylo proti mysli, zdálo se mi, že jsou to zbytečné spěchy a ženění lehkomyslné, ted' však jsem se s tím smířila a chci mít Irénku ráda jako svoji švagrovou. Vždyť oni za to nemohou, že jsem se svým štěstím ztroskotala, není-liž pravda?

Říkám si, že budu jednou chovat jejich děti a státi při nich jako strážný anděl. Všecky ženy se přece nemohou provdat, zejména když je nás o tolik více než mužů.

Co se týče té dívky po Winterovi, napiš mně, co o tom soudíš. Kdyby se Vít odhodlal přimouti ji pod svou střechu, chtěla bych se o ni též poctivě starat. - Doufám, že Tě to potěší.

Polib za mne své dětičky, i ty velké, které máš za své jako Tebe v duchu vřele líbá Tvá

Radmila."

Daniela v několika dnech na to odpovéděla:

"Milá Radmilko!

Díky za Tvé obšírné psaní. Mám radost ze všeho, cos mně sdělila, hlavně pak z Tvé vyrovnanosti. -

Ó, nešťastný Alex, že Tě ztratil! Jak mohl být s Tebou šťasten!

Tvá zpráva o dcerušce Konstantinově mne tak rozrušila, že jsem to jedva před mužem utajila. - Není to pěkné, vid', že mám před ním tajnosti, ale uvaž - on mne má tak upřímně rád, je dobrý a udělal mne vznešenou paní, která žije v nadprůměrných poměrech a žárli trochu. Bolelo by ho, že se zajímám o dítě cizí, když mám jeho a své.

A mne to přece velmi bolelo a leželo mi na srdci, - že jsem byla po smrti Winterově jako nemocná, což jistě chápeš a mně nezazlíváš.

Nemohu ani uvěřit, že se to tak stalo a že je možno, aby se tak lidé sešli. Věru, pravdivé je přísloví, že se hory nesetkávají s horami, ale lidé s lidmi.

Je to zvláštní a chci říci šťastná náhoda. - Kdyby se to povedlo a Tvůj bratr se ujal opuštěného děvčátka, považovala bych to za velikou milost oběi i za Konstantinovo spasení.

Vždyť je to hrozné, věříme-li v posmrtný život a o všem tom přemýšlíme. Ví-li Konstantin o svém dítěti, kterak pláče a trpí a nemůže k němu a nemůže mu pomoci? Ráda bych mu ulevila, neboť nemám již proti němu hořkosti.

Radmilko, prosím Tě pro velikou Tvou dobrotu, přičiň se dle možnosti, aby se to uskutečnilo. Ráda bych na dítě připlácela, aby muž to nevěděl. Nemysli, že by mně to působilo potíže. Mám tolik peněz, že jich nikdy neutratím a když se mně nedostane, muž mi dá a nepτά se, co jsem s nimi dělala.

Radmilko, Bůh Ti žehnej za velikou Tvou dobrotu. Piš mně zase brzo a přijmi vroucí políbení od Tvé
Daniely."

Někdy se dobrá věc skutečně podaří. —

Sotva bylo u Kremrů po svatbě a novomanželé se ubytovali v malém pokojíčku do ulice, přišlo Vítovi rekomandované psaní a v něm potěšující zpráva.

Vít dostal místo u důchodkové kontroly v Bratislavě a již od prvního června k nastoupení.

Bože na nebi! Pan tajemník ani sluchu svému nevěřil a Vít rado-
stí až zbledl. Místo a k tomu ve
státní službě!

Spěchal za Irénkou, zavola-
l maminku a sháněl se po Radmile.

"Maminko, děvčata - už mám
místo! - Budeme se stěhovat do
Bratislavy!" jásal jim vsťíc.

Irénka to hned nepochopila, zde
ji bylo tak dobře a měla rodiče
Vítovy velice ráda - zvláště tatí-
nek jí přirostl přímo k srdci, teď
jí připadalo, že se jí po něm za-
steskne.

Viděla však radost svého Víta
a že uvykla mu věřit a ve všem s
ním souhlasit, zaradovala se také
a už se začala starat, aby měli
všechno v pořádku k zařízení no-
vého hnízdečka.

Vít se vypravil do Bratislavy a
vzal ji s sebou, aby se na byt a
vše, co s bytem souviselo podíva-
li, Irénka pak ho přiměla k tomu,
aby se zastavili ve Vídni a požá-
dali macechu o nějaký nábytek.

Vít nechtěl o tom ani slyšet. -
"Když jsi ve zlém odjela, chtěla by
ses něčeho doprošovat?" vymlou-
val jí to.

Iréna však stála na svém a pra-
vila, že mají ve Vídni po nebožce
mamince nábytku celé spousty, že
má na něj právo a z něj že ne-
sleví.

Že si odveze alespoň svůj po-
kojik a nějaké prádlo, že to ma-
ceše neponechá a podívá se také
na Maryšku, která, chudinka . . .

To již měly s Radmilou určitý
plán a Iréna věděla, že si odveze
jak nábytek, tak malou neteř.

Paní Kremrová byla s nimi do
všeho zasvěcena a povídala Irén-
ce: "Když by Vít Maryšku nechtěl
- tedy si ji ponecháme u nás. Je
již větší, práci nedá a bude-li pa-
ní Daniela něčím přispívat . . ."

Radka poslechnuvši tato slova,
podívala se tázavě na matku a
pravila vzrušeně:

"Myslíš to doopravdy, mamin-
ko? - Víš co, Irénko, ta maličká
bude moje. Jsem sama a ona též
- možná, že k sobě přilneme."

A najednou se nějak zaradova-
la a mnoho kladla Iréně na srdce,
aby se bez malé z Vídne nevra-

cela.

Když pak měli přijeti, spěchala
na nádraží a čekala je s takovou
dychtivostí, jako by ji měli dové-
ztí nejvzácnější poklad.

A dovezli, jenom že, Pane na
nebi, jaké to bylo ubohé a seslá-
blé děcko!

Nožičky mělo ve žlutých botič-
kách jako kvedlačky, tvářičky vy-
hublé, krček jako stopku, vlásky v
různých praménkách po ramín-
kách a po bývalé kráse ani stopy.

Sedmileté dítě, které vyměňuje
zuby, bývá málokdy půvabné -
tato malá opuštěná dívčinka byla
však docela nehezka.

V předu v ústech měla pouze
špičáky, na krčku zduřelé žlázy
dělačy jí uzlíčky a smutné, černé
její oči hleděly ulekaně do světa.

"Tak vidíš," povídal Vít, vítaje
se s Radmilou, "řikává se, že dítě
dostává žena dříve než nové šaty
a Irénka dostala již hodně veliké
a dříve než nábytek a všechno o-
statní."

"Vít je dobrý," pravila Iréna s
radostným úsměvem, "neodporo-
val a nebránil se. Když uviděl tu
naši panskou bídu, tu zlobu paní
Winterové a jed tetu Kordelie, -
hned byl pro to, abychom si ma-
ličkou vzali. Ach, Radmilo, Mary-
ška měla očistec. Kdybys věděla,
jak ji mučily, myslím, že bychom
měli na ně učiniti trestní oznáme-
ní. Mučily ji způsobem pohan-
ským, zavíraly ji do pokoje, - v
němž se bála a uvazovaly ji ke
stolu. Myslím, že všechny ty ženy
nejsou normální!"

"Jistě, že ne," přizvukoval Vít a
usmál se: - "přál bych ti viděti tu
bouři, s níž se bránily vydání ná-
bytku. - Chrlily v pravém slova
smyslu oheň a síru!"

"Maryšku nám dali bez dlouhé-
ho přemlouvání," usmála se Iréna,
"jenom není-li již pozdě. Je příliš
zbědovaná a bojím se, že má tu-
berkulosu ve vysokém stupni."

Maličká hleděla po všech pří-
tomných a nechápala z mluvné-
ho ani slova. Byla pouhou Něm-
kou a co naučila se od Irény, již
zapomněla, bylo toho beztoho vel-
mi málo.

Zvyklá ústrkům a zlému naklá-

dání, bála se Kremrových i Víta,
stála pak po celý den u okna a
jenom nějaké slůvko Irénce pové-
děla.

Jedla sice nad očekávání slušně
a způsobně, ale velice málo. Ne-
měla chuti a jísti nemohla.

Pan Kremr hleděl na děvčátko
soucitně a když mu pověděli, ja-
ké mají úmysly, neodporoval. Po-
věděli mu, že Daniela chce na dí-
venku něčím přispívat a Radmila
projevila dítěti tolik sympatie, že
byl ihned se vším srozuměn.

Přivolil, aby Maryška u nich zů-
stala, ale rozhodně prohlásil, že
z ní vychovají Češku, to jediné
právo že si vymínjuje.

"Tot' se rozumí," souhlasili o-
statní, "jsme přece Češi a Irénka
po matce patří též našemu náro-
du."

"Vždyť" byla rozená Češka, -
přisvědčila Irénka, "a vím to, jak
nerada se odnárodnila. Vite, ty
víš dobře, že tvá vlast je mou
vlastí," doložila zaníceně.

Měla Víta příliš ráda a v rod-
ném domě se jí národního cítění
nedostalo. Zemřelý otec byl pou-
ze rakouským úředníkem a pro
mladší dcerku času mu nezbyva-
lo. Jazyk český měl pak za méně-
cenný. Tak se podřizovala teď
Vítovi.

. . . Malé Maryšce přinesli u
Kremrů vsťíc plno dobré vůle a
bylo až s podivením, jak si ji pan
tajemník oblíbil.

Všude ji vodil s sebou, v pr-
vých dnech s ní mluvil německy,
aby se necítila příliš opuštěnou,
ostatním pak nakázal, aby s ní
mluvili jen česky, poněvadž se
spíše naučí a u nich zdomácní.

Maryška byla v prvních dnech
velice zaražena a bála se všech,
tesknila také po staré služce, jež
jí byla ve Vídni jedinou, byť i taj-
nou přítelkyní a konečně onemoc-
něla následkem nového vzduchu
a změněné stravy.

Díky Bohu, nebylo to však váž-
né a brzy začala přivykat.

Tu a tam opakovala již některé
české slovo, usmívala se tomu a
bavila se hračkami, kterými ji za-
nesli. Nejraději pak měla "tetu
Radmilu" a zahrádku. Tam se učí-

la kopat a rýt a když ji strýc Vít postavil houpačku, - houpala se tak ráda a divoce, až při tom jedenkrát omdlela.

Maryška, jak již jsem uvedla, bylo dítě takové, jako pára nad hrncem. Nebylo v ní ani síly ani vůle - to vše musela teprve v novém domově nabírat.

Všichni ji měli upřímně rádi, - paní Kremrová si dávala říkat "babičko" a chválila si, jak je tu veselo, že přibýlo dítě do domu. Tak snáze oželela odjezd Vítkův na nové působiště a plná životní chuti zaučovala Irénku všemu, co ještě neuměla.

Kdo by se divil, že tato mladá paní, v netečnosti a přepychu, - byť i falešném, vychovaná, nevěděla, jak se úspěšně vaří, jak se zachází s prádlem, jak se šetří topivem a osvětlením?

Když se přistěhovala, neuměla se na domácnost ani podívat, byla však chápavá a měla velmi mnoho dobré vůle.

Ted' to již šlo a paní Kremrová se zbavovala poznenáhlu všech obav, jež ji z počátku hodně mohly. Věděla, že se Iréna přizpůsobí a Pán Bůh dá, že bude Vít šťasten.

Pak se i Iréna odstěhovala za Vítkem a teprve tu si Kremrovi řekli, že sice oženili syna, ale sami osaměli v hnízdečku jako staré vlastovičky.

Paní Kremrová si poplakala a pan Kremr pokrčil rameny a povídal odevzdaně: "Jakáž pomoc, milá matko, to už je údělem rodičů. Také jsme našim z domu odešli a založili si svou domácnost. - To je již takový světa běh!"

Jediná paní Řehořovská neměla malou Maryšku ráda.

Když jí Radmila plná radosti vypravovala, že přijmou do domu sirotka, jímž ona vyplní svůj prázdňový život, poslouchala to sice s vlídným úsměvem a pochválila její dobrý čin, ale při tom pocítila trochu žárlivosti a obávala se, jak to bude, až se vrátí Alex, Radmilu si vezme a bude chtít děti své.

Když jí však Radmila pověděla, čím to dítěko vlastně je a když jí

zřetelně vysvětlila, že vlastně Iréna jest sestrou ženy Konstantina Wintera, a toto že jest dítě z jeho rozvedeného manželství, že Konstantin umřel a holčičku osiřelou na světě zůstavil - zvedla paní Řehořovská ruce a poděšeně jimi zalomila.

"Dítě toho zrádce? Muže, který Daniele tolik ublížil a dané slovo bezdůvodně zrušil? Radmilko, nepřijímej je pod střechu, nebo alespoň nevoď mi je sem!"

A nikdy na Maryšku nepromluvila. . . .

Maryška toho nepostrádala. - Pokoj, jež "slepá babička" obývala, cítila jako nějakou svatyni, do níž neměla přístupu; pouze "teta Radmila" tam chodila a na to malá poněkud žárlila.

Všude krok za krokem směla teprve provázet, pouze pokoj "slepé babičky" byl jí zakázán.

A měla také ze staré dámy poněkud strach. - Zнала ji jenom zdaleka, jenom jak na zahradě sedávala ve stínu smutečního javoru, nebo když ji teta Radmila jednou za čase zavedla na hřbitov.

Byla vysoká, tlustá a měla černé, veliké okuláry, za nimiž její oči byly zcela nezřetelné a pro Maryšku záhadné.

Všimla si však dobře, že ruce "slepé babičky" jsou bílé jako plátno a šustí, jako by měly taťtové rukavičky.

Maryška se těch rukou téměř bála, protože ležely v klíně stále nehybné a nikdy nepracovaly. - Maryšce to nešlo narozum, že může někdo po celý den sedět, mít ruce v klíně složené a nedívat se na oblohu, ani kolem sebe. Někdy si myslila, že je tato divná paní asi již málo živa, nebo že je nějaká zakletá, jako bytosti v pohádkách.

Pokud málo rozuměla česky, neodvažovala se na to někoho tázat, k babičce Kremrové měla sice plnou důvěru, ale neuměla se vyjádřit a babička Kremrová německy vůbec neuměla. - Dědečka měla velmi ráda, ale tolik důvěry k němu neměla.

Teprve, když uplynul nějaký

čas a Maryška jako zázrakem začínala chápat slova a věty a cítila se znova na světě, otázala se tety Radmily. Teta Radmila jí vše svědomitě a správně vyložila a tu teprve jí přicházelo, jako by se jí něco v hlavě otevřelo a všechno co se kolem dělo, jakoby tam zářivým potokem teklo.

A teprve pak si uvědomila, že je jí tu dobře a že má všechny ty lidi, mezi něž se divným řízením dostala, velmi ráda a že ještě nikoho na světě tak ráda neměla jako je, ovšem, až na "slepou babičku."

Té se vždy velice bála a když jí teta Radmila pověděla, že je ta babička chudinka slepá a že se jí ztratil ve světě jediný a velice hodný synáček - při tom Radmila povzddechla, až si toho Maryška všimla - který ji měl moc rád, pojala k ní sice soustrast, ale ráda ji neměla ani potom.

Však také slepá babička se na ni nikdy neusmála, a ani jediné slovíčko na ni nepromluvila. - A když se v zahradě zakutálel Maryšce míč pod její židli, odsedla nevlídně a shrnula si zlostně sukni, neboť Maryška vlezla pod její lenošku a míč lovila v krajkách jejích sukní.

Maryška byla velmi čiperná, až ji hodně často povahila nějaká churavost na lůžko.

Když pak Kremrovi chtěli, aby rychle zesílila, pokázali jí žaludek. Stonala a co za dlouhou dobu přibrala, kvapem ztratila. I v nejparnějších letech dostávala zápal mandlí a někdy jí otekla některá jiná žláзка na krku.

Teta Radmila byla při tom celá zoufalá, dědeček Kremr šel pro lékaře a babička Kremrová k ní vstávala i v noci.

Maryška však stonala ráda a skoro se na to těšila. Když to bylo v létě, ovšem, to bylo mrzuté. Musela býti doma, - ačkoliv venku zpívali ptáci a na zahradě byly zralé třešně a jahody, nebo zlatožluté špendlíky, které měly štávu sladkou jako med.

V zimě stonati bylo rozkoší. První dva dny to bylo sice ošklivé, hlavička bolela a dávení se Ma-

ryška bála jako smrti, ale když to povolilo, prožívala velmi blažené chvíle. Teta Radmila u ní seděla, zabývala se nějakou ruční prací a stále si s ní hrála nebo jí něco vypravovala.

A teta Radmila tolik toho uměla! To byly rozkošné pohádky, - Božínku, opravdu rozkošné! Plně kouzla a tak je uměla teta podat, že Maryška se viděla v těch čarovných zahradách, v nichž viselo se stromů zlaté a diamantové ovoce a zpívali překrásně červení, modří a zelení kolibříci, kteří měli ze spodu stříbrná peříčka a na slunci se třpytili jako živé drahokamy.

A což ty křišťálové zámky se zlatými střechami a věžemi ze slonových kostí? To byla báječná krása a Maryška ji tak zřetelně viděla, že začala brát tužky a barvičky a snažila se to všechno namalovat.

A namalovala. Bylo to ovšem takové - nu - dědeček Kremr ji často zlobil, to že prý není zámek, nýbrž chlívěk pro prasátka - a to prý nejsou kolibříci - nýbrž jakési vrány, nebo pozdní housata - ale Maryška to viděla jinak. Jenom kdyby mohla dědečkovi půjčit ty své oči.

A princeznu již znala nazpaměť. Nejraději měla tu, co za ní zůstávaly zlaté stopy a když promluvil, vypadla jí z úst červená, vonná růže.

Často se nad ní zamýšlela a říkala tetě Radmile: "Kdybych byla takovou princeznou, - stále bych mluvila, abys měla zásobu růží. Mohla bys je nosit do kostela a dědečkovi na stůl a tomu hezkému chlapci pod obrázek.

Ach, Maryška již znala také pohádkového prince! Teta Radmila ho dle všeho musela také znát, - protože ho uměla vylíčit jako by byl živý a vždycky byl stejný. - Ve všech pohádkách byl to jeden a týž. Měl krásné, černé, hedvábné kadeře, modré oči jako obloha, dlouhé, tmavé řasy a obočí jako nakreslené obloučky.

A když o něm teta Radmila vypravovala, měla ruce sepiaté v klíně, oči obrácené ke stropu a ty

jí zářily jako hvězdy.

Teta Radmila měla nad postelí obrázek. Byl to velmi hezký muž, jenž na něm byl znázorněn a měl také černé, hedvábné a husté kadeře. Tomu často nosila teta Radmila růže a nejednou ji Maryška přistihla, jak se na ten obrázek zasněně dívá.

Když se tázala, kdo je to, pověděla jí, že je to ten ztracený synáček slepé babičky, a . . . Maryška se tomu s počátku velmi divila. - Takový veliký a ještě se ztratit?

Domnívala se totiž, že to byl malý chlapeček, jehož mohlo zjetí auto, nebo vzítí cikáni.

Jak to, že se mohl tak veliký ztratit?

V létě chodila s tetou na jahody a maliny a považovala to za nejkrásnější chvíle. A měla již také kamarádky, s nimiž chodila do školy a do rybníčka se koupat.

Paní Kremrová mívala strach, aby se Maryška neutopila a vždy s ní někoho posílala; někdy chodil k vodě i dědeček Kremr a dával na Maryšku pozor.

První rok se ve škole mnoho nenaučila. Nerozuměla tomu, co pan učitel vypravoval a seděla ve škole, jak se dědeček Kremr smával, jako na posvícení. Ale pak už se to lepšilo.

Napřesrok již měla lepší známky a když chodila třetí rok a byla v třetí třídě, dotáhla to na samé jednotky a u těch již zůstala. Paní učitelka se tenkrát setkala s tetou Radmilou a vypravovala, že je Maryška velice nadaná a někdy kam to přivede.

Počty, čeština, zeměpis, to všechno že jí jde tak hladce, že se ani doma učit nemusí.

A když se za rok setkal pan ředitel s dědečkem Kremrem, podal mu přátelsky ruku a povídal s úsměvem:

"Co uděláte s tou holčičkou, pane tajemníku, již jste si vzali na vychování? Místo do měšťanky mohli byste ji dát do gymnasia. Je to tu ve městě a školního platu by byla zproštěna. Knihy také by se jí zapůjčily, víte, byla by to škoda, když se tak skvěle učí."

Tajemník Kremr se nad tím až začervenál. Měl to děcko rád, jako by patřilo do rodiny a někdy mu připadalo, že ani Vítova synáčka kterého vídal málo kdy, nemá tak rád.

Jenom nad tím se pozastavil, že Maryška je slaboučká a že snad by jí velké učení škodilo, ale pan ředitel ho ujistil, že jí to potíže činiti nebude a do školy že stejně choditi musí.

I psali o tom Daniele a v rodině radě bylo usneseno, že po prázdninách dájí Máňu na gymnasium.

Když se jí otázali, souhlasí-li, - rozpráhla hubené ručičky a dědečka obejmula.

(Pokračování.)

Jak hustě je obydlen svět. — Nejvíce obyvatelstva na jednom čtverečním kilometru má Evropa kde žije na ploše 10 milionů čtv. km 530 milionů obyvatel, to jest 46 na 1 čtv. km. Evropa má 36 států, ale jen 13 přesahuje hustotu sto lidí na 1 čtvereč. km. Primát má Belgie s 276 lidmi na 1 čtv. km, pak přijde Německo se 142 obyvateli. Naproti tomu má Finsko hustotu jen 9 obyvatel na 1 čtvereč. km, stejně tak Norsko 9, Estonsko 23, Lotyšsko 30, Francie 76. Československo má hustotu 107 obyvatel na 1 čtv. km. Asie, přes to, že má více obyvatelstva než Evropa, má vzhledem k své rozloze hustotu menší, pouze 27. Tu jsou ovšem velké rozdíly mezi východem, kde připadá místy až 400 obyvatel na 1 čtv. km, a Sibiří, kde připadá 1 obyvatel na 10 čtv. km. V Africe připadá na 1 čtv. km 6 lidí. Překvapuje, že ve Spojených Státech připadá jen 16 obyvatel na 1 čtv. km, což je způsobeno tím, že velké plochy na t. zv. divokém západě jsou nezpůsobilé k obývání a že většina obyvatelstva se soustřeďuje při oceánském pobřeží.

Mléko při vaření nepřeteče, když natřeme vnitřní okraj nádoby máslem.

Mája Nováková:

Pohozený Závoj.

"Mami, - mami - představ si . . !" hlásila pyšně Hela Svobodová, - vběhnuvši do dveří jako bouře. "Jezdila jsem na řece, s____", tu jí nestačil dech a zajikla se.

"Nonono," odbroukla netečně její matka, "to je toho. Vždyť jezdiš každý den."

"Ano," odtrumfla Hela a stoupla si na špičky, "ale ne s panem inženýrem Romanem."

Ted' vyskočila i paní Svobodová, až se jí tučné dvě brady rozhoupaly.

"Co říkáš, Heluško . . .?"

"Pravdu pravdoucí, maminko. - Takhle to bylo: Seděly jsme na břehu. Já, lška Pokrusova, Mína řídících, Milča Valášková a Truda Hořejších. Ti studenti Janouškovici chtěli nás vozit na lodkách. Nutili, prosili, ale my jsme žádná nešla. Měly jsme všechny nové šaty a co kdyby nás kluci převrhli? - Když jsme v plavkách je to něco jiného. - No a najednou kde se vzal, tu se vzal, objevil se u nás pan inženýr Roman a ptal se mě, jestli bych nechtěla obšťastnit jeho a jeho lodičku. - Ach, mami, kdybys byla viděla, jak se všechny tvářily . . .!"

"To si myslím," přitakala radostně paní Svobodová, téměř bez dechu hltajíc Helina slova. - "Však ony se už divně tvářily, - když na tebe promluvil odpoledne v lese."

Hela se nerozhodně usmívala kamsi do prázdna. "Co pak kdyby vědly . . ." vyhrkla náhle svůj největší triumf sedmnácti let, "že mi při loučení řekl "na shledanou zítra, slečno a jaký umí být roztomilý. - Tralala, trala . . ." prozpěvovala si rozjařeně, hopkujíc do svého pokojíčku.

Paní Svobodová zůstala sedět v blaženém ztrnutí. - "Žádné si nevšímal než Helenky. - Inu, je ze

všech nejmladší a její tatík nejtěžší. - Hm, - to by mohlo něco znamenat. - S tou společnicí to nebylo asi nic. No, - uvidíme."

XIII.

Od oné neděle nevyzval více Viktor Marcelu k projížďce na řece. To smířilo opět paní Romanovou, ale nabilo trochu trpkosti v duši Marcely. Viktorovo odměřené chování nenasevďovalo, že ji rád vidí jako nevěstu svého bratra.

Paní Svobodová usmívala se nyní na Viktorovu matku možná ještě sladčeji než dříve. - Paní Romanová dobře věděla proč. Viktor den co den vozil v lodce Helu a vůbec až nápadně ji přede všemi vyznamenával. Paní Romanová nechápala Viktora. - Hela Svobodová byla sice dobrou partii, ale mohlo rozmazlené děvče, sotva odrostlé dětským střevíčkům - stačit duchem Viktorovi? Zlobilo jí též, že velkouzenářka chová se k ní s okázalou familiérností, jakoby byl Viktor s Helou už zasnouben. Umínala si schladit její domýšlivost. Příležitost se jí naskytla ještě koncem téhož týdne.

Když jí zas velkouzenářka lichočila jaké má krásné syny, slabě se pousmála.

"Nejsou sice moji, ale jsem na ně hrdá. Nikdo by v nich arcit' nehledal vlastní bratry. I povahově se tolik liší. Staňa je snilek a Viktor . . ." Učinila malou přestávku, aby zvědavost svojí posluchačky napjala co nejvíce. Pak teprve pokračovala nonchalantně: "Viktor je problém. Všecko, co koná, má svůj smysl a účel, který však zná pouze on sám. Jak je Stanislav průhledný, tak je on neprůhledný. Nikomu se s ničím nesvěřuje, překvapí jen s výsledkem, který je pravidelně jiný než byl očeká-

káván."

Tento, opravdu výstižný rozbor Viktorovy povahy, neodstrašil však statečnou matku ani v nejmenším. Usmívala se nezměněně, jako kdyby jí bylo svěřováno, že inženýr Roman je tím nejprůhlednějším a nejsdílnějším člověkem a je její dcerou okouzlen.

"Ale je prý roztomilý a zábavný, říkala Helča."

Paní Romanová okamžik byla na vahách, má-li se smát nebo zlobit. Nebylo to, co řekla, dosti srozumitelné? - Dobrá, bude tedy otevřenější.

"Ve společnosti, zejména dámské se každý muž rozehrěje a Viktor také není z jiných," pravila roztomile. "Ale jako při všem, tak i při tomto si zachová chladnou rozvahu. Nikdy nevybočí z mezí opatrnosti, aby si žádná nemohla dělat naděje. A jestli snad je tak pošetilá a dělá si je, jím to prostě nehne. Jeho lásce těší se jedině jeho vynálezy. Žena, která ho bude chtít trvale upoutat, bude muset být hodně duševně vyspělá."

Po těchto slovech zářící obličej paní Svobodové značně pohasl, - což paní Romanovou lépe naladilo. "Konečně", povzdychla si ulehčeně.

V sobotu po poledni zastavil Viktor v zahradě Marcelu. Domnívala se, že ji vybidne, aby se šla projet a již předem se radovala ze smíření. Ale místo toho otázel se úsečně:

"Proč bráníte Staňovi, aby všecko řekl matince?"

Marcela užaslá, nemohla hned nalézt odpověď. Mlčky hleděla do Viktorova zachmuřeného obličje a proti vůli se jí zalily oči slzami.

"Snažně vás prosím, jen žádný pláč", žádal ji chladně, "nebudu na vás vaše důvody vymáhat násilím." Lehce se uklonil a rychle vzdaloval.

Marcela si osušila oči a sedla si do houpací sítě. - Její vytoužený sen stál před svým uskutečněním a přece nebyla úplně šťastna. - Byla příliš citlivá a hrdá, aby netrpěla při pomyslení, že bude mu-

set od svého ženicha přijmouti tolik. Každý kousek nábytku v jejich bytě bude jeho, - neboť ona ze svých úspor si sotva pořídí skromnou výbavu. - Proto oddalovala ten okamžik, až paní Romanová zví, v jakém poměru má k ní být teď její společnice.

Kdosi jemně zvrátil její hlavu vzad a v zápětí ucítila čísi rety na svých. Stanislav. Usedl z druhé strany do sítě. "Jen na chvílečku, miláčku. Půjdu se osvěžit do řeky, ale nejdříve ti něco dám."

Vyňal z náprsní kapsy úřední obálku.

"Váš dopis, slečno."

"Můj?" divila se Marcela, neboť si s nikým nedopisovala. "Od koho?"

"To bych také rád věděl. Zdá se mi, že žárlím. Co je komu do mojí nevěsty?"

"To je pěkné," smála se Marcela a sáhla po dopise. "Nebojím se, že v něm bude vyznání lásky. Nevyhlíží na to."

Stanislav zdvihl ruku s dopisem do výše.

"Dovol mi dříve malou otázku. Znáš někoho v Budějovicích?"

"Ne. Razítko je z Budějovic?"

"Přál bych si, abys byla tak upřímná jako jsi vtipná," řekl Stáňa. Marcela na něho zaraženě pohlédla, avšak z jeho usměvavého výrazu poznala, že jeho poznámka neměla hlubšího významu.

Přijala od něho dopis a roztrhla obálku. Stanislav se diskretně oddálil, ale nemohl si odepřít, a by alespoň pokradmu nepozoroval Marcelin obličej. Její oči hned po přečtení prvních řádků se rozšířily, celý obličej až pokrky jí zrůžověl a z pootevřených úst dral se zrychleně dech.

"Ne, - to snad není možné . . .", vydechla konečně polohlasem a ruce jí klesly s papírem do klína. Vteřinu tak seděla nehnutě, pak rychlým pohybem podala dopis Stanislavovi, jenž hleděl na ni s němou otázkou.

"Přečti si to . . ."

Stanislav vzal od ní dopis a jsa zvědav, co ji tak vzrušilo, přelétl rychle jeho obsah. I on byl překvapen. Zvedl k Marcelě oči a za-

vrtěl nechápavě hlavou. "Nějaká slečna Amalie Hubová ti odkázala 30,000 Kč, které ti v den tvého plnoletí mají být po srážce daně z dědictví hotově vyplaceny. Kdo to je prosím tě?"

"Maminčina sestra. - Neznala jsem ji, ani jsem nevěděla, že žije v Budějovicích. - Nehlásila se k nám, co se maminka provdala, - ale proto si přece vzpomněla na její dceru. Stáňo, já dědím . . .!" Marcela v prudké radosti chytila Stanislavovu hlavu do obou rukou a přitáhla ji k sobě.

"Prosím tě, dítě, od kdy lpíš tak na mamonu?" rozesmál se Stáňa.

"Od kdy?" usmála se jemně. - "Od toho okamžiku, kdy mi jistý pan doktor Roman nabídl ruku."

Stanislav porozuměl a něžně ji objal.

"Ty víš, že jsem se po penězích neštál, ale blahorečím tvoji tetě také, protože nebýt jí, ty moje hrdopýško, zapírala bys mě dodnes. Tak a teď vzhůru k matince!"

Nikdy ještě paní Romanová nezažila složitějšího stupně různých pocitů, jako když jí Stanislav představil Marcelu jako svoji nevěstu. Překvapení, úžas, hněv i zklamání stočilo se v jejím nitru v jakýsi beztvárný chuchvalec, který však pojednou přetálo teninké, stříbrné vlákénko radosti. - Tedy ne Viktor. - Usmála se ulehčeně na vzrušenou a bledou Marcelu, podala jí ruku a když na ni tato vtiškla uctivý polibek, v náhlém zachvatu srdečnosti ji objala a políbila na čelo.

"Falešní, klamali jste mě," durdila se žertem.

"A ještě jednu novinku máme pro vás, matinko," hlásil vesele Stanislav, "naše malá nevěsta je mimo to také štěstnou dědičkou."

"Obráceně, hošku, obráceně," opravovala ho rozmarně Marcela a podala paní Romanové dopis.

Tato přelétla očima jeho řádky a kolem úst se jí mihl úsměv. Slabounký, sotva viditelný, ale Marcela ho postřehla a zabolet ji.

Paní Zuzana zatím škádčila Stanislava.

"Poslechněte, Stáňo, co jste dě-

lal v moji vile, že jste našel ve schránce toto psaní?" Nečekala však na odpověď a hbitě se otočila ke dveřím, neboť vstoupil Viktor.

"Co tomu říkáte, Viktor?" ukázala na přitulené snoubence.

"Docela nic," odvětil tázaný lhostejně, "to je pro mě věc stará už týden."

"Tajnostkáři, proč jste aspoň vy mi něco neřekl?"

"Nemám práva zrazovat cizí tajemství," usmál se inženýr a přistoupil k snoubencům. "Mohu konečně blahopřát?"

"Marcele dokonce dvakrát," pospíšil si Stanislav - a než mohla Marcela zabránit, podal bratrovi vyrozumění o jejím dědictví.

Marcela s trochu úzkostí dívala se na čtoucího. Spatřil v jeho tváři rovněž úsměv, který ji tak zabolet u jeho matky? Viktor uměl patrně lépe skrývat hnutí svých citů. A niž by pohnul brvou dočetl dopis až do konce a pak vzhlédl k Marcelě.

"Kdy budete plnoletou?" tázal se klidně.

"Dvacátého července; - tento rok."

"Náš neocenitelný Viktor," - smála se paní Romanová, zavěšující se do něho, "na tu otázku byli bychom ani nepřišli. A teď mě laskavě doprovodte k naší sousedce. Dnes jí přijel pan manžel a přivezl výborné uzenářské zboží vlastní výroby; odkoupím něco, abych mohla našim hrdličkám večer vystrojit banket. Tady nám budou žehnat, že odcházíme a u Svobodů, že jsme přišli. Nemyslíte?"

Viktor buďto nemyslel nic nebo si myslel příliš mnoho. Před vchodem do Svobodovy zahrady sejmul matčinu ruku se své paže a záhadně se pousmál.

"Počkám tu raději na vás, matinko."

"Netoužíte tedy dostat se do rodiny?" ptala se paní Zuzana s úsměvem v hlase.

"Ještě ne," odušil Viktor klidně.

Paní Romanová nervosně sevřela kliku vrátka.

"A později?"

"Nevím dosud," řekl Viktor se svým, až rozčilujícím klidem. "V přítomném okamžiku toužím jen -"
 "... Po Helence", doplnila kousavě.

Viktor se tiše zasmál.

"Zdá se mi, že spíše po té výborné šunce, co přinesete."

"Vy jste prozaik," kárala ho paní Zuzana, a její hlas byl ku podivu jasný a veselý.

XIV.

Marcela stála u plotu zahrady téměř přesně v místech, kde se před dvěma týdny rozhodlo o její budoucnosti. Jako tehdy Viktor, tak i ona dnes hleděla směrem k řece. Na její břehu loučil se Stáňův bratr s letními hosty, kteří jeden přes druhého ho nestačili ujišťovat, že ho budou velmi postrádat. Konečně se odtrhl od pestrého klubka toalet a vrátil se k vile. Když přicházel až k plotu, otočil se náhle zpět. Světlá dívčí postavička hledící za ním, v níž Marcela poznala Helu Svobodovou, zamávala mu horlivě ručkou. Viktor taktéž odpověděl a pak teprve vstoupil do zahrady, kde mu Marcela zastoupila cestu.

"Pane inženýre . . .!"

"Ach - slečna Janovská! Jaká to náhoda," stavěl se překvapen a zůstal stát.

Marcela mu pevně pohlédla do očí.

"Ne, pane inženýre, to není náhoda. Čekám tu na vás a vy byste mě byl minul bez povšimnutí."

"Možná," připouštěl klidně. . . .

"Loučení a konec dovolené působily odjakživa nepříznivě na moje nervy. A k tomu dámy u řeky div mě nerozplakaly ujišťováním, jak prý se jim bude stýskat. Nechápu proč."

"Já ano. Posledních čtrnáct dní jste se jim hodně věnoval. Více než nám."

"Hm . . ." zamumlal Viktor a po svém zvyku zůžil přemítavě oči. "Říkala jste, že jste na mě čekala. Proč?" otázal se náhle nadbale.

Marcela chvíli sbírala odvahu, přelamujíc do sebe zatnuté prsty. "Chci se vás zeptati," ozvala se konečně odhodlaně, "co máte pro-

ti mě, pane inženýre? - Víím, že mých ubohých třicet tisíc není pro vašeho bratra nic, ale on nehledal peníze. Měli jsme se rádi od prvního spatření a vaše paní matka také se již smířila s myšlenkou, že místo spolčnice budu její dcerou. - Jen vy od toho dne mě přehlížíte a přece říkal Stáňa, že jste neměl ani jediné námitky proti jeho volbě. Bolí mě to a to tím více, poněvadž víím, že také umíte být jiný. Tenkrát na té loďce . . ."

"Ano, tenkrát na té loďce," - přerušil ji sarkasticky Viktor. . . . "prosím vás, jak jste si to vlastně vykládala?"

"Já - a co?"

"Nu to, že jsem vás vozil."

"Nic jinak, než že zatěžuji druhý konec vaší loďky," odvětila upřímně.

"Můžete mi dát své slovo, - že jste to také tak vyprávěla bratrovi?" tázal se Viktor. Jeho hlas zněl přísně a pohled byl pronikavý.

Marcela zbledla, ale vztáhla k němu bez váhání ruku: "Tu je."

Viktor ji chvíli podržel ve své, při tom se díval kamsi mimo ni a kolem rtů mu zahrával nezbadaatelný úsměv. Marcela čekala, že jí objasní své podivné otázky a když nic takového nedělo, začala sama. . . .

"Nemohla bych vědět, co to má znamenat?"

"Nemůžete," řekl Viktor už zase svým starým, klidným způsobem, "ale mohla byste mi povědět, co jste shledávala za půvab na tom pokoutním mlkovaní, že jste se ho tak vytrvale držela."

Marcela znachověla až k vlasům.

"Nejste právě vybíravý ve výrazech, inženýre Romane," vzpřímila se uraženě, "váš bratr vůči vaší nevěstě nikdy by jich nepoužil."

"Cožpak můj bratr," usmál se Viktor ironicky, "ten je dokonalý v každém ohledu. Na příklad ty jeho požadavky při volbě ženy! - Bičuje až na vrchol hory ideálů, že se člověk leká, aby se nezřítily."

"Má to být narážka?" zašeptala Marcela a teď zas velmi zbledla.

"Bůh chraň," řekl Viktor rychleji než obvykle mluvil a pohlédl na hodinky.

"Nezdržujte se tu se mnou, pane inženýre," chytla se Marcela jeho pohybu, "máte skoro čas k vlaku. Rozloučíme se až na nádraží, půjdu naproti Stáňovi."

Měsíc Stanislavovy dovolené uběhl oběma snoubencům jako čarovný sen. - Oba kvetli a zářili štěstím. - Marcela zapoměla na svůj poslední výstup s Viktorem i na to, že se chtěla Stáňa něco zeptat. Žila jen svému štěstí milující nevěsty. Její ženich ji zahrnoval něžnou pozorností a paní Romanová chovala se k ní též velice laskavě. Marcela, která již dávno nepoznala tolik lásky, cítila se jako v nebi.

Viktor během měsíce přijel do Z. pouze jednou a to k vůli jisté Stanislavově věci.

"Na paměti bývalého hraběte Záborského se uprázdnilo místo zámeckého lékaře. Je prý velmi výhodné. Stáňa, zadej si o ně."

"Jsem spokojen takto," namítl Stanislav lenivě.

"Měj přece trochu ctižádosti, chlapče! Vid' te, slečno Janovská?"

"Zůstávám neutrální, pane inženýre . . ."

"Co to slyším?" spráskl ruce Stanislav. "Slečno Janovská a . . . pane inženýre! - Dva lidé, kteří za půldruhého měsíce mají být jako bratr a sestra. Hned to napravte!"

Roman senior, klidný jako při všem, natáhl kamarádsky k nastávající švagrové ruku:

"Dovolíte tedy, Marcelo?"

"Samozřejmě, Viktore!" a stiskla mu ruku svými štíhlými prsty.

"Kdybych nebyl trochu žárlivý", ozval se Stanislav, "přiměl bych vás k tomu, abyste si dali příbuzenské políbení."

"Nu a jelikož žárlivý jsi a dokonce jako Othelo, počkáme s ním až pod vánoční jméni, vid' te Marcelo," zasmál se Viktor a ihned zas převedl řeč na předcházející téma. "Termín je stanoven do konce příštího měsíce. Udělal bys nejlépe, kdybys jel do Prahy

pro doklady a podal si žádost co nejdříve. Uchazečů bude jistě víc než dost."

"Právě proto nedoufám, že bych právě já . . ."

"Doufej si nebo ne, to je mi jedno, ale štěstí zkus," naléhal Viktor již trochu netrpělivě. "Je tam jako v ráji, Zábranský prý je milý člověk. Škoda, že se s ním neznám - pokusil bych se vyšlapat ti trochu cestičku."

"Poslyš," hnul sebou náhle Stanislav, "nebyla to komtesa Zábranská, co se tedy proti vůli své rodiny provdala za toho německého důstojníka?"

"Ano," vyhrkla místo Viktora Marcela. Oba bratři na ni udiveně pohlédli a Stanislav se jí čtverácky vysmíval.

"Co bys mohla vědět o tom, děťátko, co se stalo před třiceti roky?"

Marcela se zarděla, ale Viktor jí pomohl.

"Právě tolik jako ty. Nezapomínej, že jsi přišel na svět také teprve tři roky po tom. - A teď padniž rozhodné slovo. Zadáš nebo ne? V prvním případě se ovšem bude musit svatba odložit, protože vyrozumění dostaneš až v září."

"Tak ano," přikývl Stanislav a lítostivě pohlédl na svou nevěstu. "Souhlasíš, miláčku?"

"Se vším, Stáňo," přisvědčila roztržitě, a v jejím mozku vyvstala vzpomínka na horský hotel, v jehož idylickém tichu spojením nudy a rozmaru zrodilo se její malé, tajné dobrodružství.

"Jste despota, Viktore," smála se paní Romanová, "proč nutíte Stáňu, aby se podroboval vaší vůli?"

"Jste na omylu, matinko," odpořoval zdvořile Viktor, "nenutím ho k ničemu. Starám se o něho pouze, protože vidím, že jako všichni zamilovaní ztratil přehled a zájem o všecko, kromě svou nevěstu."

"Budete také takový, až se zamilujete?" - Paní Zuzana vytrhla chomáč trávy a zpod řas vrhla na svého nevlastního syna napiatý pohled.

Viktor pokrčil rameny.

"Těžko říci. Upřímně řečeno ne-

doufám vůbec, že by se tento zážrak mohl stát."

"Proč lžete, Viktore?"

Tato pomalá, důrazná otázka zmátla na několik sekund i klidného inženýra. Jeho oči, vždy pokojně hledící do očí toho, s nímž hovořil, svezly se na okamžik k zemi.

"Jaký podklad má tato vaše domněnka, matinko?" otázal se však ihned s úsměvem.

Paní Romanová se k němu naklonila a pravila tlumeně: "Nesměl byste tak dobře být synem svého otce . . ."

"Nejsem jím", odvětil klidně, - "alespoň ne v hlavních rysech povahy. Víte přece, že jsem nestál o firmu, na které on lpěl a myslím, že bych neměl síly obětovat srdce, které by mě milovalo, svému povolání."

"Šťastná Helenka", zašeptala paní Romanová dojatě.

Viktor se na ní zadíval a pak jí jemně pohládl ruku.

"Nerad opakuji dvakrát stejnou věc," řekl rozmarně, "ale musím vám říci, matinko, že jste zase na omylu. A nyní mě laskavě na půl hodiny omluvte. Musím jít povozit "šťastnou Helenku"."

Vzdálil se a paní Zuzana hledíc za ním, myslila si, jak velkou pravdu řekla Helenině matce, nazývají Viktora problémem.

XV.

Srpen byl tento rok chladný a deštivý, takže pobyt v Praze, k němuž se paní Romanová na Stanislavovy prosby odhodlala, byl nesnesitelný. Svatba byla prozatím odložena na neurčito, ale přesto ve vile "Zuzaně" pracovala již švadlena na výbavě. Paní Romanová sama tomu chtěla. Kdyby měla vlastní dceru, nemohla by se více o ni starat, než se starala o Marcelu. Jejich poměr změnil se ihned po jejich zasnubách se Stáňou. Paní Romanová si vymínila, aby její bývalá společnice zaměnila "milostivá paní" za "matinku" a sama ji oslovovala křestním jménem. Tato lavina laskavosti po dřívějším, trochu upiátém chování, působila trochu nepříjemně a

byla by Marcelu nutila k přemýšlení, kdyby byla měla více času věnovat se sama sobě. - Avšak její myšlenky vyplňoval cele Stáňka a starosti nevěsty. . . .

Jednou k večeru šla, jak často činila, Stáňovi naproti k nemocnici. Na rohu Národní třídy vzhledla mimoděk k oknům kavárny "Slavie" a maličko sebou trhla. - Její oči střetly se s pohledem německého nadporučíka, jenž seděl blízko okna a lhostejně bloudil zrakem po mimojdoucích. Při spatření Marcely naklonil se poněkud v před a v očích se mu soustředilo usilovné přemýšlení. To trvalo však jen zlomek vteřiny. Náhle rty mu protáhl úsměv a ruka ze zvyku vznesla se ke skrání. Hnul sebou, jakoby chtěl vyskočit, ale Marcela už na víc nečekala. Odvrátila hlavu a s tlukoucím srdcem pokračovala v chůzi. Zahnula do prvních domovních dveří a opřela se mdle o stěnu. Potřebovala chvíli samoty ke svým myšlenkám a uklidnění se. Minulost, tak ji rozrušující, stála před ní živá.

Baron Heller. - Kde se tu vzal? - A poznal ji. - Pro Boha, což kdyby ji tak potkal se Stáňou a hlásil se k ní? - Zachvěla se leknutím. - Tomu musí předejít stůj co stůj. - Ale jak? Nejlépe by bylo domluvit se s Hellerem a požádat ho, aby navždy zmizel z jejího života. - Chvilí ještě váhala, pak vyňala z kabelky visitku a položila ji na zed', načrtla na ni několik krátkých vět.

Pomalou, nesměle vsunula se pak do dveří kavárny a zalepenou obálku odevzdala přispěchavšímu číšníkovi s prosbou, aby ji doručil nadporučíkovi v levo u okna. Podařilo se jí opět vyklouznout, aniž by byla Hellerem pozorována.

Stanislava tentokrát potkala na rohu Spálené ulice. "Myslí jsem, že už nepřiđeš," pravil, vsunuje si její ruku pod svou paži, - "a chtěl jsem se zlobit, že ti na švadleně víc záleží než na mně. Nešij s ní, miláčku. Bude-li všecko hoto-vo o nějaký den dříve, to nás nepasí a tobě šití nesvědčí."

"Ale já se při ní trochu učím,"

namítla Marcela roztržitě. "Stáňo... otázala se náhle, snažíc se hovořit lhostejně, "byl bys rád, - kdybys obdržel to místo na Zábranského panství?"

"Samozřejmě, zlatíčko. Stojí prý opravdu za to. Ale, bohužel, asi je nedostanu. Od nás z nemocnice si zadali starší kolegové a dříve než já, a nedělají si naději. Nu, jakáž pomoc. Počkáme, jak se to rozhodne a potom už nebudeme svatbu odkládat, vid'?" Přitiskl k sobě její paži a pohlédl jí do očí s láskyplným úsměvem.

Avšak Marcela ho neopětovala. Náhle zbledla a hned zas zruměněná svezla se očima na dláždění a její ruka se na paži jejího snoubence nervosně zachvěla.

Z davu se neočekávaně vynořil německý nadporučík a s upřeným pohledem na Marcelu pozdravil. Jeho pozdrav zůstal však bez povšimnutí. Marcela upjatě pozorovala drobné čtverečky dláždění a Stanislav se vzpamatoval teprve, když se minuli.

"To platilo tobě? Znáš ho?"

"Nedívala jsem se," odtušila lakonicky Marcela. Mluvila pravdu a přece se jí chvěl hlas.

"Zmýlil se asi," usoudil Stáňa a maně se ohlédl - současně s nadporučíkem. "Co ten člověk myslí? Bud' to se důkladně mylí nebo jsi mu učarovala. Tomu bych se nedivil, ale neradil bych mu, aby si tak vyzývavě počínal."

Marcela mu stiskla rámě a vyloudila na rty mdlý úsměv.

Bylo po dešti. Slunce změnilo kapky vody, zachycené na listech stromů v průhledné křišťály a rychle sušilo asfalt chodníku.

Po nábřeží k Národnímu divadlu kráčela Marcela. Její oči bloudily po petřínské stráni, dotkly se rozhledny a vracely se dolů na řeku k tříšticím se pěnám hučícího jezu. Nevěnovala pozornosti těm, co potkávala; nepovšimla si ani mladého muže nedobrych, slídivých očí, jenž při pohledu do jejího obličeje ztuhle se zarazil. - Přesedl ji, obrátil se a mumlaje: - "Je to ona; přesvědčím se, kam tak spěchá," pustil se za ní.

Marcela nemajíc tušení, že je sledována, vstoupila na můstek spojující nábřeží se Slovanským ostrovem. Tu bez své vůle zvolnila krok a křečovitě přitiskla k sobě kabelku. - Mezi stromy zahlédla Hellera. Připadala si náhle neskonalé bídná, že ona, nevěsta jiného, jde na schůzku, kterou si k tomu ještě sama vyžádala. Zachvěla ji vášnivá touha utéci, ale bylo již pozdě. Viděl ji. Přemohla se a s vynuceným úsměvem vstoupila na půdu ostrova.

Baron Heller, krasavec s klasickým profilem, spěchal k ní. Marcela poděkovala na pozdrav jen pokynem hlavy. Viděla sice, že čeká, podá-li mu ruku, ale neučinila toho. Bylo jí skoro nevoľno pod upřeným pohledem jeho oceľově modrých očí, ale přesto přece ji jeho blízkostí ovanulo něco příjemné známého, připomínající volné, bezstarostné dny, ztrávené v útulném "Hammermuellu."

"Nedoufal jsem, že vás ještě někdy spatřím, milostivá slečno," promluvil nadporučík česky s nepatrným cizím přízvukem.

"Já rovněž, pane barone," odvětila Marcela, "ale když se tak stalo, chci toho využít. Mám k vám prosbu."

"Již předem je splněna," uklonil se Heller.

"Slib trochu ukvapený," zažertovala, "ale náhodou nebude tak těžko ho splnit. Chci vás prosit, abyste od dnešního dne zapomněl, že jste mě někdy znal. Mám před svatbou - a můj snoubenec žárí i na mou minulost. Neví, že vy jste kdysi vkročil do mého života a nesmí se toho dozvědět. - Neměla jsem síly říci mu to dříve a nyní je již pozdě. - Omluvte proto moje včerejší chování. Zapomněla jsem vám napsat, abyste mě nezdravil. - Nečítejte tak již, prosím, ušetříte mi trapnost lhaní."

Marcela vyrazila to všechno jedním dechem, klopíc při tom oči na písek pěšiny. Heller kráčel mlčky po jejím boku a po celou dobu, co mluvila, studoval ji se strany.

"To byl váš ženich?" otázal se jemně. "Nemám mu za zlé, že žárí. Já na jeho místě nebyl bych ji-

ný. Byla jste tehdy hezká, milostivá slečno, ale teď je z vás přímo krasavice."

"Nepřišla jsem si sem pro lichotky, pane barone, nýbrž pro váš slib, který je pro mě velmi závažný. Chcete mi ho dát?"

"Ovšemže, arcit' s jistým pocitem lítosti. Stačí vám moje čestné slovo?"

"Úplně," - přisvědčila vážně Marcela. Hellerovo v pravdě kavalírské chování, jeho takt, jímž se vyhýbal zmínce o jejich společné minulosti, činil na ni velmi dobrý dojem. - Došli právě ke schůdkům, vedoucím dolů k řece. Marcela se opřela o zídku a zadívala se směrem k Hradčanům.

"Mám k vám ještě jednu prosbu, pane barone, ale bude mi velmi těžko ji vyslovit. - Pamatuje se ještě, jak jste mi jednou vyprávěl, že vaše paní matka byla rozená komtesa Zábranská?"

"Jak bych se nepamatoval. Seděli jsme tuším pod tím velkým smrkem, tam na stráni. Ptala jste se mně, kde jsem se naučil česky. Vyprávěl jsem vám tehdy románec tvrdohlavé české komtesky, - která, než by upustila od svého vyvoleného důstojníka, raději se zřekla velkého věna a spokojila se jen s nutnou kaucí."

"Hrabě Zábranský je vaším strýčkem, že ano? Jezdíte k němu stále ještě?"

"Teď u něho právě trávím dovolenou. Je tam krásně, ale trochu fádní život. Musil jsem si zajet na několik dní do Prahy."

Marcela nervosně přejížděla dlaní po zdi.

"Není vám známo, že se v Zábranech uprázdnil místo zámeckého lékaře?"

"Ne. Nezajímám se o tyto věci", řekl Heller lhostejně a podíval se udiveně na Marcelu. "Divím se, že vy ano, milostivá slečno."

"Pochopíte velmi lehce, pane barone, když vám řeknu, že můj snoubenec je lékařem a o toto místo si právě zadal. - Nyní si snadno domyslíte, oč vás chci prosit."

Nadporučík díval se do jejího zardívajícího se obličeje a zlehka se usmíval.

"Strýček mě má rád - neboť moje romantická máti dopomohla mu k čistému panství. Doufám tedy, že dá na moji přímělu za doktora —", zamlčel se s tázavým pohledem na Marcelu.

"Stanislava Romana z Prahy."

"Napiši si to pro jistotu, ačkoliv myslím, že si to jméno budu dobře pamatovat."

"Zavazujete si mně k veliké vděčnosti, pane barone," - řekla Marcela dojatě, "kterou vám nebudu moci nikdy dokázat. Nezapomeňte, že se od této chvíle nesmíme znát; tím spíše, když budu ženou na panství vašeho strýce. Děkuji vám srdečně, že nemluvíte o tom, co mě teď tak trápí, i za to, že moje vyzvání sem přijal jste skutečně tak, jak bylo myšleno. - Bud'te zdrav, pane barone. Přejí vám, abyste byl brzy tak štasten, jako jsem nyní a budu já."

Svlékla rukavičku a podala mu ruku. Sklonil se, a než mohla zabránit, dotkl se rty konečků jejích prstů.

"Odpusťte", omlouval se, když sebou trhla a ruku hbitě odtáhla, "je to již naposledy. Je to jako konečná tečka v nejněžnější kapitole mého života. Závidím vašemu ženichovi a lituji sebe. Kdybych nebyl šlechticem, mohl jsem být na jeho místě již před rokem. Jsme ubozí, slabí otroci, my nositelé erbů. Málokterý z nás má tolik síly, aby se odhodlal messalianci."

"Bud'me k sobě upřímní, pane barone," usmála se Marcela. "Vy jste tenkrát neměl ani jednu myšlenku oženit se s občanským děvčetem bez kauce a odlišné národnosti a já jsem netoužila dostat se do rodiny, kde bych byla přijata jen z velké milosti. - V tom co bylo - nebyla láska, nýbrž pouze zvědavost, nuda a rozmar. To vím teď nejlépe, když celým srdcem miluji muže, který při svém akademickém vzdělání je nenárodným a skromným člověkem. Prosím tedy ještě jednou, - nezapomeňte, že pro sebe neexistujeme."

S letmým úsměvem pohlédla ještě naposledy do hezkého obličeje nadporučíka a nevyčkáví již

jeho odpovědi, svižně se vzdalovala zpět k mostu.

★

Ještě než vypršela ustanovená lhůta, byl Stanislav Roman povolán, aby se přijel představit velkostatkáři Zábranskému. Vrátil se rozjařen, ale trochu udivený. Byl přijat a nastoupit měl až od Nového roku.

"Jak to provedeme se svatbou?" tákala se paní Romanová, "bude te čekat?"

"Ani nápad," byl hotov Stanislav. "Nemá-li nic Marcela proti tomu, můžem zatím bydlet v Praze. Tak do měsíce budeme svoji, ano, holčičko?"

"Podřizuji se vašemu rozkazu, můj nastávající pane a vládče," smála se Marcela, čechrajíc mu vlasy. Stanislav ji chytil do náruče a nedbaje jejího protestu, začal ji líbat.

"Stáníčku, prosím vás, držte trochu na uzdě své city," napomínala ho paní Zuzana, "hled'te, že se Viktor cudně otáčí zády."

Inženýr, jenž opravdu přistoupil k oknu, obrátil se hbitě zpět.

"To z opatrnosti, matinko. Nedůvěřuji si, že bych dovedl vzdorovat nákazě a pak bych pravděpodobně začal líbat vás."

Přes obličej paní Romanové přelétl zarůžovělý stín a její světlé oči o poznání ztemněly.

"Nepozorujete, že je to nevkusné, dělat vtipy na matku?"

"Ani dost málo," řekl Viktor klidně, "zejména, když by se člověk nerozpakoval vzít žert do opravdy. Pochybujete o tom?"

"Jste dnes nesnesitelný," odvrátila se od něho paní Romanová.

"Možná . . ." přiznával nedbale a oslovil Stanislava, nevšímaje si zardělé Marcely. "Jak to, že jsi byl povolán už teď? Vždyť termín vyprší až pozítří?"

"Milý bratře, to mě překvapilo také. A víš proč? Měl prý jsem horlivého příměluce. Synovec Zábranského, syn jeho sestry, víš té, co si vzala toho Němce, prý za mne orodoval z jakýchsi důvodů, které nechtěl udat. U čerta, . . . vždyť se s tím baronem Hellerem ani neznám. Dnes poprvé jsem se

dozvěděl o jeho existenci. - Rád bych věděl, co mu na mně záleží."

"Opravdu, to je zvláštní," zvolala paní Romanová i Viktor jedněmi ústy. Jen Marcela seděla mlčky a cítila, že se jí střídavě žene krev k hlavě a k srdci. Nepomyslela, že Zábranský vyrazí příměluce. - Ale což, snažila si dodat odvahy, nikdo o tom neví a od Hellera je pěkné, že tak dostal slovu.

S oddechem ulehčení zvedla oči, ale úsměv, který jí začal pohrávat ústy, ztuhl na nich leknutím. Její pohled střetl se s Viktorovým, který nezúčastniv se rozmluvy bratra a matky, visel na jejím obličejí pronikavýma, pozorujícíma očima.

Marcela odvrátila hlavu a v tu chvíli pocítila k Viktorovi skoro nenávist.

(Pokračování.)

Jaké mravy byly asi v době 30leté války. V době třicetileté války byla u vídeňského dvora ke dvorní tabuli pozvaným císařským důstojníkům čtena před zasednutím ke stolu tato pravidla slušnosti: "U stolu si nikdo nesmí odepnouti pás s břicha a nesmí strkat prsty do hořčice, ani do soli, do mísy, nýbrž má jídla, která se berou s mísy, vzítí lžící nebo kůrkou chlebovou, ktercu dříve přispičatil ne ústy, nýbrž rukou. Nikdo nemá pít s talíře a nemá pít dřív, než spolkl, co má v ústech, nemá mlaskati, ani chlemtati, nemá smrkati do ubrusu, ani se pokládati na stůl, nemá sedět ohnutě a nemá se opírat o lokte. Při jídle má mít každý ohled na svého souseda a nesmí mu jeho podíl a konečně nemá se nikdo štárat nožem v zubech."

V Čechách vydrží katolická charita 192 ústavů se 24,894 chovanci nákladem 18,738,831.75 Kč, v němž není započteno vydání 37 ústavů, které výkazy nezaslaly. Vydání Svazů charity a farních odborů obnáší 3,968,869 Kč. Celkové vydání charity v Čechách 22,707,707,701.20 Kč.

RODINA LIPKOVÁ

Napsal A. B. Šťastný.

XI.

Matylda seděla na nízkém návrší, ve stínu starého buku. Viděla odtud na pěknou dědinu, kde byla hostem již čtrnáct dní - v tom krajním, úhledném stavení.

Vzpomínala na své drahé, vzpomínala na dobrodince, jejichž laskavostí bylo jí umožněno otřesené zdraví zase utužiti.

Psávala často domů, také Anně psala, dostávala jejich odpovědi; - ale v žádné nebyla nejmenší zmínka, kdy asi skutečně se Adolfem chystaný výlet a dojde-li vůbec k němu. Jenom v jednom psaní Kvidonovu byla nepatrná narážka.

"Adolf tě také pozdravuje a vzkazuje ti, abys nezapomněla, že mlčeti je zlato!" Porouměla tomu a nikomu se nezmínila o nápadu malířově.

Její zrak zabloudil k silnici, která se vinula jako bílá stuha bujnou zelení luk a žlutnoucí červení úrodných rolí. V tom upoutal její pozornost malý hlouček lidí, kteří se ubírali směrem k dědině. Srdce jí zabušilo mocněji, když rozeznala dvě osoby ženské a dvě mužské. Aby to byli oni!

Zaclonila si dlaní oči a bystře pozorovala blížící se skupinku.

Oni! Opravdu oni! Již poznává maminku - vedle ní Kvida - a ti dva, tot' malíř Adolf a jeho sestra!

Seběhla po druhé straně návrší, odkud bylo blíže k silnici a mávajíc šátkem, pospíchala vstříc přicházejícím.

Také ji poznali, neboť ji zdravili klobouky i šátky.

Netrvalo dlouho, Matylda objímalá se s matkou a Kvidonem, a srdečně tiskla ruku přátelům.

Paní Lipková i Kvido s radostí pozorovali příznivou změnu, jakou způsobil Matyldě pobyt na ven-

kově, třebas ještě krátký. A potom šli všichni k dědině; otázkám a odpovědím nebylo konce.

Když se blížili ke krajnímu stavení, vyběhla před práh statná ještě žena, z jejíhož kulatého, červeného obličejů vyzírala upřímnost a dobrota. Za ní křepkým krokem vyšel svižný junák.

"I pro pána!" spráskla selka ruce. "To je Adolf! A tohle Anna! I vítám vás, pěkně vás vítám! To je překvapení! A že jste mi nic nepsali?"

"Šetříme, tetičko, šetříme!" zdaleka volal, smějící se Adolf. "A nevyplacené psaní přec jen jsme ti nechtěli poslat!"

Nastalo objímání a líbání, jež bylo se strany panímámy obzvláště upřímné.

"Děj odehrává se na statku v Písecku, za naší doby," ozval se malíř, jakoby vyvolával. "Osoby však jsou ještě neznámé - aspoň jedna druhé, ovšem ne všechny! Tady je naše milá tetička, panímáma Součková a její jedináček Vít! A zde zase paní Lipková a její syn Kvido, nastávající doktor veškerého lékařství - čili matka a bratr slečny Matyldy. - Vylákal jsem je z Prahy na Písecko, aby okusili všech příjemností a snad i nepříjemností venkova."

Zase nastalo vítání a podávání rukou.

Panímáma zvala hosty do světnice, a přátelsky vyčinila Adolfovi i Anně, že neohlásili svého příchodu; byla by všechno náležitě uchystala.

"Jaké pak chystání, tetičko!" - smál se malíř. "Dáš nám, co doma máš a koutek k přespání se jistě najde. Já s doktorem spokojíme se třebas s ložnicí se zvláštním vchodem po žebříku. Senník je přece nejen pro dobré seno, nýbrž také pro příjemný sen."

Usedli kolem stolu, když byli dříve odložili svá zavazadla. Sourozenci Cetlerovi vyřídili teď vzkaz svých rodičů a bratří, a vybalili pražské dárky nejen pro Součkovy, nýbrž také pro Matyldu. Lipkovi též nepřišli s prázdnou. Dárky byly přijaty - ovšem s obvyklým zdráháním, nač taková škoda.

Panímáma odběhla do kuchyně, aby přispěním obou děveček uchystala něco k uctění hostů. - Bylo toho tolik, že Adolf s líčeným úžasem se ptal: "Přijeli jsme jenom čtyři, nebo nás přijelo deset?"

"Jen si poslužte, Bůh vám to požehnej!" upřímně zvala dobrostředná selka, a měla radost, že hostům chutná.

Když se občerstvili a pohověli si, panímáma a její syn prováděli návštěvníky po hospodářství. . . . Všude bylo zřítí pilnou, příčinlivou ruku, všude vzorná čistota a pořádek.

Když paní Lipková projevila nelíčený obdiv, řekla panímáma s povzdechem: "Náš pantáta - dej mu Bůh radost věčnou - byl dobrý hospodář. Vít je po něm - svědomitě stará se o své dědictví a já mu ráda pomáhám. A nechci zahálet ani potom, až sem uvede mladou hospodyně."

"Na to je ještě dost času, maminko," odvětil Vít červenaje se.

"Ovšem, ovšem, bratráčku!" - souhlasil s ním Adolf. "Já jsem starší než ty a pořád také ještě svobodný. Jenom ne pospíchat s proměnou stavu, vážit si volnosti! Však nám tak nebude . . ." zapíval.

"Pořád veselý!" usmála se panímáma Součková.

"Pořád, stále, ustavičně, tetičko! Veselý, ale už hodnější. - A doufám, že si tu hodnost už zachová!"

Po skončené prohlídce sesedli se všichni zase kolem stolu a přátelsky hovořili - tu vespolek, tu zase dva, tři.

Panímáma zajala paní Lipkovou, a mladí byli ponecháni sobě. Vít, bývalý chovanec hospodářské školy, vynikal vzděláním a ta-

ké dovedl dobře bavit; avšak Adolfa nepředčil. Malíř svými vtipnými nápady co chvíli strhl své posluchače ke smíchu.

S blaženým úsměvem pohlížela paní Lipková na své děti. S radostí pozorovala Matyldu, - jež za těch čtrnáct dní ku podivu sesílila a dostala zdravější barvu.

Vroucně děkovala panímámě, že svou ochotou a pohostinností tak značnou měrou prospěla Matyldě.

"Můj Bože", řekla Součková, - "vždyť je povinností člověka, aby pomohl, kde může! Tím raději pak jsem uvítala slečnu Matyldu, když mi sestra o ní - a také o vás, milá paní i o vašem synovi - napsala tolik chvál! Vím všechno, jak žijete jeden druhému, a také vím, jaký vliv má váš syn na Adolfa."

"Všechno jistě nevíte!" - řekla paní Lipková, a tichým hlasem svěřila se jí, jak šlechetně jim pomohl Adolf z trapných nesnází.

Selka byla dojata. "Má dobré srdce - jako všichni, kdož se jmenují Cetler. Bylo by ho škoda, aby se byl zkazil ve špatných společnostech. Dej Bůh, aby příklad vašeho syna i nadále působil na Adolfa!"

Pražští hosté zdrželi se na statku jenom několik dní, ač byli přemlouváni, aby si svoje prázdniny prodloužili. Kvido však trval na svém, že se musí už vrátit do Prahy, kam jej volá povinnost.

"Pojedeme tedy," svolil Adolf. "Počkej však aspoň tak dlouho, dokud nebude můj obraz hotov."

Maloval totiž stavení své tety s nejbližším okolím. Hodlal obraz vystavit v památku. Dílo se mu dařilo; sám byl spokojen se svou prací. A na plátně zvečnil všechny obyvatele statku i jeho hosty - sebe ovšem vyjímaje. "Já se zobrazím jenom jména," řekl. "A ve své skromnosti vtačím se tady dole do koutku," naznačoval štětcem svůj podpis.

Konečně byl obraz hotov - zítra zbude na statku z pražských už zase jenom Matylda. Neradi budou se hosté loučit s milými lidmi, kteří je zahrnovali svou vlád-

ností a pohostinností. Bude se jim po nich stýskati, právě jako po rozkošné krajině, kterou za svého pobytu delšími i kratšími vycházkami dokonale poznali.

(Pokračování.)

Zákony o minimální mzdě pro ženy jsou platné ve 22 státech.

F.L.I.S.

Minimální mzda zaměstnankyň obchodů v malém byla před časem uzákoněna v distriktu Columbijském a v Utah. V hlavním městě země je minimální mzda kvalifikovaných pracovníků stanovena na \$17 týdně, v Utah na \$16. Tyto minimální mzdy jsou výsledkem rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených Států, který potvrdil v březnu ústavnost washingtonského zákona o minimální mzdě a dal tím podnět k zavádění a obnovování zákona téhož znění i jinde.

Ženský úřad, spadající do departmentu práce, očekává od zavedení zákona o minimální mzdě zvýšení mezd většiny prodavaček ve městě Washingtoně i v Utah, kde byl jejich průměrný plat před zavedením zákona necelých \$14 týdně.

Zákony o minimální mzdě pro ženy jsou nyní v platnosti ve 22 státech, jimiž jsou: Arizona, Arkansas, California, Colorado, Connecticut, Illinois, Massachusetts, Minnesota, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, South Dakota, Utah, Washington a Wisconsin. Dále se těmito zákony řídí distrikt Columbijský a Puerto Rico. Osnovy, nabádající ku přijetí podobných zákonů, byly předloženy poslední dobou i ve státních zákonodárných v Kentucky, v Michiganu a ve Virginii.

Nejvyšší mzda, předepsaná pro zaměstnankyně obchodů v malém je v Nevadě, kde prodavačky musí dostávat minimálně \$18 za 40 až 48hodinový praco-

vní týden. Minimální mzda v Kalifornii je \$16 týdně. V Massachusetts, v Minnesotě, v New Yorku a v Oklahomě zasedají nyní zvláště dosazené rady, jež mají určit minimální mzdu, která bude odpovídati převládajícím cenám životních potřeb v tom kterém státě. V některých státech týkají se zákony o minimální mzdě žen, zaměstnaných v různých oborech, a nikoli výhradně prodavaček.

Nahlédneme-li do statistiky práce a zjistíme výši průměrné mzdy, vyplacené ženám v obchodech, v hotelích, v restauracích, v prádelnách v čistírnách a v jiných podnicích přivítáme přijetí každého zákona o minimální mzdě s radostí. Nejlépe placené jsou ženy v telefonní službě, kde průměrný příjem úřednice byl \$25.33 týdně, příjem telefonistky \$22.03. Nejvyšší mzda prodavaček v jednotkových obchodech ve Washingtoně, D. C., nedosahovala však ani v jediném případě \$16.50, a tři z každých pěti prodavaček dostávaly průměrně jenom \$13 za 48hodinový pracovní týden. V hotelích a v restauracích vydělávalo \$16.50 pouze 10 procent zaměstnankyň.

Ze statistiky, pořízené na Floridě, zjistíme, že výdělků zaměstnankyň departmentních obchodů páčily se průměrně na \$14.90 týdně. Hotelové zaměstnankyně vydělávaly průměrně \$8.30 týdně, ženy v prádelnách \$9.20. V některých státech byly zaznamenané mzdy ještě nižší.

Lepší husa než hlídací pes. Po staletí se udržuje pověst, že husy kdysi ve starověku zachránily Řím před vpádem nepřátel. Něco podobného, ale ve velmi malém měřítku, odehrálo se v Břestku u Uherského Hradiště. Do stáje rolníka Zicha vnikli zloději a ukradli čtyři plemenné husy. Při odnášení však spustily husy tak strašný rámus, že je zloději raději odhodily a přehli. Jeden z nich ve spěchu nechal dokonce na dvoře stavení starou botku.

DOPISY.

TOLEDO, OHIO.

Ctěná redakce České Ženy! — Právě máme svatý týden, všechno uklizeno, v zahrádce zasázeno, a bychom v ty svaté dny se věnovali umučení Ježíše Krista. Svaté obřady máme v řeči slovenské v myšlence se zatouláme, tam na malebné moravské Slovácko, kde jsou snad nejkrásnější Velikonoce, šlaháčka, Moravské kraslice, které v Praze i v Paříži dodávají lesku modernímu světu. Den co den sleduji v novinách co vyvádí ten tyran Hitler. Při pomýšlení, že naše těžce dobytá země česká by měla padnout jeho moci, Bůh ho zatrat'. Snad sv. Václav je na stráži, a Panna Maria Svatohostýnská, která uchránila lid Moravský od Tatarů, ochrání ho i teď před zpupným tyranem Hitlerem, neb národ moravský je národ Marianský; jak ženy tak i mužové chovají velkou úctu k P. Marii. Sestra mě psala, že vzývají P. Marii každý den, by je uchránila hrůzy války. —

Pí. Nováková díky za krásnou báseň. Při čtení Vašich básní vždy si vzpomeneme na píseň Moravo, Moravo, Moravěnko milá, co z Tebe pochází chasa ušlechtilá. — Ano, i Vy jste jedna ta ušlechtilá duše, Vaše srdce jest vykřičníkem našich duší, které touží po tom pokrmu, který nám v České Ženě podáváte. Ať Vás Bůh chrání ode všeho zlého a popřeje Vám dlouhé žití. Minulý měsíc přijela ze staré vlasti babička Slováková ku svým synům a rodině na návštěvu. Babička Slováková je vdova na pensi, její manžel byl bývalý poslíček ve Velké nad Veličkou. Přinesla nám pozdravy, krásné vzpomínky, a její milé vypravování rádi posloucháme. — Pozvaly jsme ji na Americké "party" a velice se jí to zamlouvalo. Všem Velickým tetičkám zasílá pozdrav, a já jim sděluji, že pí. Slováková se pilně učí anglicky, tak jak přijede domů, všechny babičky naučí anglicky. Jen pospíchá domů, na ty poutě, na které jezdí každý rok, ne může zapomenout. My zde pryč

moc rychle žijeme, a jest to pravda, že u nás je život klidnější i veselejší. Zde jak se pracuje, tak to jde, jak není práce není peněz, opustí nás i veselá nálada; avšak doma, tam jest kapsa skorem vždy prázdná, ale dobrou vůli, veselost', náš lid na moravském Slovácku si vždy udrží.

S pozdravem na všechny čtenářky jsem, Josefa Tomšová.

HALLETTSVILLE, TEXAS.

Vážená redakce a ctěné čtenářky! — Máme to u nás letos smutné svátky Velikonoční. Ještě prvnější týden vše hýřilo krásou, pole zelené, lučiny plny kvítí, z texaských "blue bonnet" byly celé modré koberce a dnes je smutný pohled na vše. Dne 8. a 9. dubna se přihnal takový ledový vítr, že prachem a pískem chtěl všechno odřít a spálit, a v neděli do ráno 10. dubna velký mráz dílo zkázy dovršil. Korna již byla do pasu vysoká a bavlna hotová na překopání, a což ty krásné toматы. — Radost' se bylo na ně podívat jak byly obtěžkány jablíčky a teď zůstala jen černá pole a všude to voní jako suché seno. A k tomu všemu máme zde takové sucha; co se seje na novo, nevzejde to pokud nezaprší. Všechno velice pěkně rostlo a půl roku práce již s tím bylo, a teď najednou vše zničeno. Ano, lidé dělají světské zákony, ale já vždy říkám první zákon je u Boha, On je ten nejlepší hospodář. Také zahrádky jako okurky, melouny, fazole, vše je zničeno. Těšila jsem se na pěknou úrodu máku, již má pěkné hlávky, ale vítr ho většinou zlámal. Místy zase kroupy řádily; na severu velká zima, tak jsme všichni podělení. Zde již bylo tak teplo, ohříváky byly vyklizeny, ale musely se postavit na novo a užilo se jich ještě dost. Co ten krásný Texas nám letos nevyvedl. Než co je dělat — Bůh dopouští, ale neopouští. Kdyby jen dobře zapršelo, snad se ještě něco udělá.

Minulou neděli se zde konala schůze farmářů, i nejd. arcibiskup ze San Antonio byl přítomen a mnoho dpp. z celého okolí. —

Schůze byla za účelem, aby se farmáři zorganizovali a nenechali se vždy tak utiskovat. Velmi mnoho řečníků bylo na programu, a ačkoliv to byli většinou našinci, nebylo ani slovíčka promluveno česky. Mnozí přijeli z daleka většinou našinci, a ti starší raději by něco ve svoji řeči uslyšeli. Na konec bylo požehnání venku na připraveném oltáři, a písní "Bože, chválíme Tebe" ukončeno.

Také musím poděkovat laskavým čtenářkám Č. Ž., které si mého dopisu povšimly a zaslaly mi seménka voňavého muškátu i sazeničky. Ještě jednou přijměte můj dík. I květiny již nejsou tak pěkné jak byly, vítr je též velice otloukl, ale neumrzly, jen některé jsou opáleny.

Ku konci přeji všem radostné Velikonoční svátky a slavné Vzkříšení Páně a radostné Alleluja.

Vaše Marie Kuhnová.

DWIGHT, NEB.

Ctěná redakce! Dnes dostal jsem za úkol napsat český dopis do časopisů, a to víte, že jsem se toho dost lekl. Ale přece s radostí chápu se pera, abych Vám napsal zase něco o naší škole ve Dwight, která je chloubou naší osady. Velikou zásluhu o ni má náš obětavý dp. Benedikt Bauer, O. S. B., který jest zde farářem již šest roků. Ve vyšší škole nás letos vyučuje dp. Řehoř Petrus, O. S. B. a dvě ctihodné sestry Notre Dame.

Nejdříve se Vám musím pochlubiti, že jedenáctá třída, kterou já též navštěvuji, sehrála v naší osadní síni dne 27. února českou hru "Panský Jiří." Každému se hra líbila a proto jsme ji také hráli ve Deweese a Abie, Nebraska, abychom vyzískali peněz pro lincolnský sirotčinec. Naše škola má určený obnos \$125.00, a proto se musíme ještě hodně přičinit, abychom i druhou polovinu mohli odvésti do konce školního roku.

Největší radost máme ze dvou "Trophies", které naši hoši vyhráli v basket ball tournament, ve kterém bralo účast sedm veřejných high schools v okrese. Naše druhá četa (team) vyhrála "cham-

pionship" a "trophy" ve svém oddělení, a první četa vyhrála třetí místo a "trophy". V obou četach se nalézají několik hochů z jiných měst, kteří bydlí a ztravují se ve škole. Skvělý výsledek tento jest ovšem zásluhou dp. Řehoře, jenž cvičení věnoval velikou péli.

Dne 21. března, v den sv. Benedikta, jsme překvapili našeho dp. faráře Benedikta Bauera pěkným programem. Říkali jsme přání, zpívali písně, devátá třída se hrála žertovný výstup 'Automatic Jane', a ti nejmenší z první a druhé třídy hráli "The Cat and the Mice", - myšky se totiž radily, jak zavěsit staré kočky zvonek na krk, aby ji uslyšely přicházeti. Byla to skutečně pravá myši porada. Všem se to líbilo. Po programu měl dp. Bauer pěknou promluvu, v níž nás dojemnými slovy ujistil, že jsme ho hodně potěšili. Kéž Pán Bůh hojně odplatí našemu drahému duchovnímu otci za všecku jeho obětavost a lásku.

Musím se také zmínit o návštěvě njdp. Msgr. Barnes, diecézního inspektora katolických škol, - který nás překvapil dne 17. března, a velmi pochvalně se vyjádřil o naší škole, z čehož jsme měli velkou radost. Dne 29. března nás poctil svojí návštěvou njdp. opat Prokop Neužil, O. S. B. z Lisle, Ill. Škoda, že se njdp. opat nemohl déle zdržeti. Rádi bychom mu byli zazpívali.

Na květnou neděli zpívali hoši a dívky z vyšší školy české pašije. Malý Ondřej Kabourek ze šesté třídy předzpěvoval - hlas jeho krásně se nesl chrámem. Chorální zpěv při velké mši svaté, jakož i "Glee Club" řídí dp. Řehoř. Máme též školní kapelu, kterou cvičí opat výborný muzikant p. Václav Kabourek. Osada je mu vděčná za jeho práci. Náš hudební sbor hrává o divadlech a zábavách. - Přijďte se na nás podívat!

Nyní naše dvanáctá třída připravuje zajímavou hru, "The Panther's Claw." Cvičení řídí dp. Řehoř. - Zveme již předem všechny známé a přátelé naší školy. Ujist'uji Vás, že budete hodně překvapeni.

Nemůžeme ani věřit, že již bude konec školního roku, a že se s námi rozloučí patnáct graduantů: Josep Augusta, Richard Collins, John Hottovy, John Hrníček, Raphael Kobza, George Kučera, Edward Matulka, Ernest Tomeš, Milada Capoun, Antoinette Crha, Marie Hain, Martha Kabourek, Elsie Kavan, Marie A. Mazanec, a Adelyne Nesládek. - Graduační slavnost bude dne 12. května v osadní síni.

Všem přátelům naší školy a milým čtenářům zasílá mnoho velikonočních pozdravů, Jan Nevole.

ROCKFORD, ILL.

Čtená redakce! - Srdečně Vás zdravím vespolek a děkuji za správné zasílání České Ženy. Jelikož mé předplatné asi došlo zasílám předplatné na dobu jednoho roku s tímto dopisem. Odpust'te, že jsem se trochu opozdila. Není to nedbalost', ale krutý bol a rána, která nás stihla, ze které se nemohu vzpamatovati. Pán Bůh k sobě povolal mého jediného synka ve věku mládí necelých 17 roků. Byl tak nadaný a pracovitý, plný nadějí a plánů do života. Rozstoupil se na neznámou chorobu, pocením a horečkou; dlouho to vzalo lékařům než rozpoznali jeho chorobu. Ačkoliv jsme nic nezanedbali, i do nemocnice dali na pozorování na týden, kde ovšem našli, že i srdce je zasáhnuto, nesprávně tluč. Pak nám řekl lékař, že trpí otravou krve v celém těle a že mu není pomoci, neb se mu do krve dostal neznámý bacil. - Jak cítí rodiče, zvláště matka, když se musí navždy rozloučiti s milovaným dítětem, ví jen ta, která něco takového prodělá. Ta rána je tak těžká, že se nemohu podzvednouti, a přec bych měla jásati, že odešel na cestu do věčnosti tak dobře připraven. Ale poručte tomu srdci matky, které tolik bolí a tolik trpí, že myslím že pod tím křížem klesnu.

Paní Hrbáčkové do St. Louis děkuji za dopis a obstarání prosby mojí, pak srdečně zdravím pí. Toffel do Lamont, Iowa.

Přiložené najdete money order

\$2.75 na Českou Ženu. Dále pak zasílám \$5.00 do Hessounova sirotčince sirotkům, by se modlili za duši mého synáčka Jiřího Ženíška. Vaše známá odběratelka

Marie Ženíšek.

(Žádaná adresa zní: 2066 Garfield, Rt. 8.)

(Nad ztrátou Vašeho milovaného syna projevujeme Vám upřímně citěnou soustrast. Bůh Vás potěš ve Vašem velkém zármutku. - Poz. red.)

CHICAGO, ILL.

Čtená redakce a milí čtenáři! - Už jsme měli jaro a přišla zase zima a velká vánice, která řádila zde v Chicagu tři dni. Ted' pěkně slunce svítí a sníh se rozehřívá, vody všade přibývá. To jistě zase budou velké povodně, což udělá hodně školy. Mráz asi dost poškodil stromy, neb už se vše začínalo zelenat.

Včera byl bolestný pátek, tak jsem si honem připomněla, že už máme Velikonoce za dveřmi. Proto všem přeji hojnost milosti Boží a též hodně pomlázky. Vím, že mnozí z Vás, tak jako já, vzpomínáte, jak jsme tyto svátky jako děti v Čechách prožívali. Než se toto dostane do tisku, už bude jistě měsíc máj s těmi tak nám milými pobožnostmi k P. Marie, Královně máje, a též budem slavit Den Matky druhou neděli v máji. To všichni budou svých drahých matek vzpomínat a dle možnosti je uctívat. Jedni dají dary svým matkám vroucí modlitbu, jiní květiny a někteří zase volí raději přispět na sirotčinec aneb na domov pro starce a stařeny. Na poslední jmenované ústavy máme dne 9. května letos jako jiná léta veřejnou sbírku zde v Chicagu. Co dostaneme my ženy katolické na narožích ten den, připadne našemu Domovu sv. Benedikta. Zato ti starci a stařeny se za dárce i pracovnice denně modlí. Též se Vám milí krajané naskytuje příležitost dát dárek na dům Boží té Matky nás všech, na Skočický kostelík, který poprvé k vám volá ústy svého nového dp. F. Jirsy, tamního faráře, který mě dopisem o pomoc prosil.

Že sama tolik nemám, tak k vám o malý dárek přicházím. Též jsem už odevzdala \$23 na Vodňanské sirotky a teď mám další \$4. Pro co si budete přát tak Váš dárek s radostí odevzdám. Dnes mám na Skočický kostelík \$14 od bývalých poutníků s přáním, by se všickni tamní krajané přihlásili, aby se to poutní místo mohlo opravit. Srdečné díky za dárky pro kterýkoliv účel. Jak vidím, dp. V. Mikolášek má také ještě další dárky pro ten Vodňanský sirotčinec, což ho asi těší a mě též.

Je-li pěkný den tak nechám všechno a jdu navštívit vzdálené odběratele České Ženy a Hlasu. Že mě to znáví, Vám nemusím ani povídat. Pak když přijdu domu, tak si musím odpočinout, při čemž si přehlížím Č. Ž. a Hlas, který se mi už třikrát někde zatoulal. Po jedné takové obchůdce vidím dopis p. Dudka, který podává svoje zkušenosti ze svého dlouholetého jednateleství. Dík za přání. Ale jak jste psal, ty mé výhody nejsou tak velké jak myslíte, neb mé nohy neumí tak běhat jak vaše auto. A pak jsem v tom jednateleství pouhá uřednice a k tomu "ženská", jak Kája Mařík říkal. Tak já dostala dvě nové odběratelky, aby jich bylo víc, tak jsem k tomu předplatila pro bratra do Čech, který mě též překvapil, že mě nechce posílat Vodňanské noviny. - (Srdečné díky, nechte vědět, jak se Vám ta Česká Žena z Ameriky líbí.) Dnes zasílám za moji sousedku, která vyhrála předplatné, které já darovala pro osadní stolečkovou zábavu. Tou šťastnou je pí. M. Holas. Tak vidíte p. D. jak to jde. Jedni by rádi odbírali a nemají, jiní zase vůbec nedbají, a třetí díl nemá čas číst. Děkuji všem za laskavé přijetí a upozorňuji jak pěkně se vyjímá Č. Ž. v knihovně pěkně vyvázaná. Byla jsem velice její úhledností překvapena u pí. Kapička a pí. Svoboda, které manžel tu práci dělal.

Pozdrav na všechny čtoucí a zvláště rodině mého bratra F. Lusk, pí. Mikulicové. Sdělte, jak se vydařilo divadlo a též misie, které měl dp. Macháček. Pí. A. Řez-

níček přeji, aby ten den matek se u Vás pěkně vydařil a mnohé tak k vám připojil. - Pí. F. Heřmánek už jste dlouho nepsala.

Anna Hodouš.

CHICAGO, ILL.

Čtená redakce České Ženy a Hlasu! - Prosim za uveřejnění tohoto dopisu od pí. Polcové z Prahy, neb ona pí. byla zde v Chicagu v osadě sv. Prokopa a je z Vodňan. Skočice jsou poutní místo, kam já chodila do školy a do kostela, u kterého je hřbitov, na němž moji rodiče a přátelé odpočívají. Též mezi odběratelky je mnoho z toho okolí. Já jsem předplatila Českou Ženu pro mého bratra F. Lusk v Pohorovice u Vodňan. Víím že to tam bude číst celá vesnice. Za uveřejnění Vám předem děkuji.

Anna Hodouš.

Dopis z Prahy, ČSR.

Vážení a milí krajané! - Ač je tomu již hodně dlouho, co jsem Vám naposledy psala, přece jsem na Vás nezapomněla a ozývám se dříve, než nastane léto, kdy mnozí a mnohé z Vás přijdou pozdravit svoji starou vlast. Však se na Vás již celé Československo těší, na všech stranách konají se horlivé přípravy k Vašemu uvítání a zpříjemnění pobytu.

My katoličky chystáme se k našemu sjezdu a jistě četli jste již o různých námětech a časových otázkách, jež budou na schůzích probírány a společně řešeny. - Sjezd bude rozvržen ve tři sekce. V první sekci bude jednáno o matce, ženě, dívce, rodině, manželství, škole, zákonech, dětských besídkách atd. Druhá sekce bude věnována ženě venkovské, starobnímu pojištění výměnkářů nebo svobodných členů rolnické rodiny. A konečně ve třetí sekci přijde v úvahu žena výdělečně činná s odbory: služebných, úřednic, učitelů, vysokoškolaček atd. Bude jednáno o zajištění žen sestárnělých, neprovdaných, o povinnosti mužů, starati se o manželky, dále o nemocenském a starobním pojištění žen, neschopných výdělku, o náboženské výchově a s ní souvise-

jících potřebách.

Též budou konány eucharistické pobožnosti pobožnosti a ve všech kostelích služby Boží pro všechny ženy; každý odbor bude mít k službám svůj kostel. Ústředí Svazu bude mít pobožnosti na Františku v Praze I., v původním a nyní nově vysvěceném kostele naší milé blahoslavené Anežky.

Bude uspořádán velký průvod Prahou k sv. Vitu, kde bude vykonána pobožnost k sv. patronům českým. Poté průvod vzdá hold sv. Václavu, položíme věnec k jeho pomníku, načež budou následovati v sále paláce Lucerny další řeči a přednášky.

Také dívky budou mít své pobožnosti a sice v chrámu Páně Milostného Pražského Jezulátka.

Na přípravách je pracováno s velkým nadšením a poctivou horlivostí, takže všechny účastnice odnesou si v duších hodně po. vzbuzení a podnětu k novým úkolům a pracím, které nás čekají, a kterých jistě není málo, o což se již dnešní zlá a rozháraná doba sama přičinila. Práce čeká katoličku ženu na všech stranách a především ovšem v rodině.

Když byl ukončen cyklus posledních přednášek ústředí Svazu katol. žen a dívek, který je již po několik roků každoročně pořádán a letos měl thema: Moderní kultura katolické ženy, zodpovídal dp. řečník některé dotazy a vyvracel námitky, což bylo vítaným poučením pro všechny posluchačky. - Tak jistá paní namítala, že církev neuznává rovnoprávnost ženy, když jí nedovoluje zastávat úřad kněze. Na to jí dp. řečník pěkně odpověděl: "A kdo dal církvi kněze? Matky. Proto také nedávno," pokračoval, "biskup v Dijonu, dříve než vysvětil kněze, dal zavolat do sakristie jejich matky, kde jim děkoval za všechny oběti, utrpení a zkoušky a končil: "nebyti vás, nemohl bych dnes vysvětit tyto kněze." A jdeme-li ještě dále, kdo nám dal Spasitele Ježíše Krista? Panna Maria, žena. Úkol matky může se tedy směle řadit ke kněžství. A zde tedy především mělo by být dnes místo katolic-

kých žen a matek, výchova hochů ke kněžství. Vždyť trpíme dnes strašným nedostatkem kněží."

Často si připomenu slova Jeho Milosti, nejdp. Msgra. Aloise J. Kleina z Brainard, Nebr., která v roce 1922 cestou do Ameriky při jedné rozmluvě na lodi řekl: "Byly doby, kdy z Čech odjížděli mladí kněží jako misionáři za moře, ale bojím se, že přijde čas, kdy by republika potřebovala, aby jí Amerika oplátila, neboť bude mít kněží nedostatek." Jak správně a daleko viděl tehdy J. M. nejdp. prelát Klein! Za 16 roků je ta nouze o kněze tak citelná, že se vyjadřil nedávno jinak horlivý a zbožný venkovský kněz k svému pražskému spolubratrovi takto: - "Prosím vás, nenabádejte již lid k častému sv. přijímání, když není kněží, kteří by mu posloužili. Já ku příkladu jsem v městě úplně sám, kdesi dříve tam bývali 4 kněží. Nemohu dostati ani laického katechetu, takže musím sám i učit ve škole. Denně od 8-11 a od 2-4 hodin učím, pak na mne čeká všechna práce kancelářská a ostatní povinnosti a v neděli mám vždy tři mše svaté: 2 v místě a jednu ve filiálním kostele. To přijdu do kostela v 7 hodin a zpovědnice je obléhána zástupy ka-jícníků. Zpovídám do 9 hodin, kdy mám sloužiti první mši sv., ale lidé u zpovědnice neubývá; pak již mnohdy ani nevím, co lidé povídají, jen rozhřešení dávám a s úzkostí hledím, že je půl 10. a někteří lidé, nemohouce se dočkati mše svaté, odcházejí z kostela."

Přerušuji tedy zpovídání, jdu sloužiti mši sv. a bolí mne, že zanechávám ještě mnoho nevyzpo-vídaných a že není nikoho, kdo by mne zastal nebo pomohl. Tak jsem o hladu až do poledne a tak to jde stále. Duchovní život se vzrývá, ale není pastýřů, není kněží."

A dále onen pražský kněz pokračoval: pan biskup prosí sepiatýma rukama staříckého kněze, žádajícího na odpočinek, aby ještě alespoň rok počkal, snad že to ještě vydrží, snad do té doby že bude moci poslati tam mladšího

kněze, ale mimo rok, dva i více a kněz nepřichází, protože jich není. Jen v jedné diecési je tou dobou 76 neobsazených prázdných far a pouze 14 hochů vstoupilo začátkem roku do semináře. Kde vzít kněze, jak potřebný počet doplnit? Jsou sice i takoví, kteří by ještě mohli sloužit, ale mají svá léta a chtějí do pense; těch však je celkem málo, většina kněží je horlivých a i přes nemoce a stáří chápou dnešní těžkou situaci a pracují, až vyčerpání klesnou. Není zde řídkým zjevem, že kněz zmrá při konání své povinnosti. V prosinci četli jsme v novinách opět zprávu o úmrtí dp. Josefa Šálka, kněze-Redemptoristy, jenž náhle při konání sv. myslí v Myslivé u Plánice ve zpovědnici zemřel ve věku 38 roků.

V Praze samotné není nedostatek kněží ještě tak znatelný, protože je zde mnoho kostelů klášterních, ale na venkově je tento úkaz hrozivý.

Jistě mnoho čtenářů, rodáků z okolí Skočic v jižních Čechách s láskou vzpomíná a pamatuje se na milý kostelíček s obrazem Panny Marie, kam tak rádi putovali a ve svých potřebách a těžkostech se utíkali k Té, která tolik divů činí a když jsem tam byla o posledních prázdninách, musila jsem slyšeti, že kromě pouti jest ten milý kostel uzavřen a opuštěn, neboť pan farář před časem zemřel a náhrada za něho nemohla býti poslána. O hlavní pouti 2. července i pak o pouti druhé sjeli se do Skočic kněží z Vodňan, Blska, Libějovic a odjinud a nemohli stačiti zpovídati zástupy, které se k sv. zpovědi hrnuly. Četná procesí přicházela jako jiná léta a každý s bolestí vyslechl zprávu, že toto drahé poutní místo jest bez kněze, opuštěno.

Proto se v poslední době tolik klade důraz na modlitby za dorost kněžský a za kněze a věřící jsou vybízeni, aby přinášeli na ten úmysl oběti a vyprošovali svému národu hodně kněžských povolání. Máme zde případy, že laikové, vidouce hrozivý úbytek a nedostatek kněží, i v pozdějších le-

tech opouštějí svá světská povolání a studují na kněze. V Praze samotné známe několik kněží, z nichž jeden byl dříve profesorem, jiný bankovním úředníkem, opět jiný lékárníkem a jeden dokonce berním ředitelem, který místo na odpočinek šel do semináře a nyní jezdí po pražské periferii učit náboženství a snaží se zvýšenou horlivostí nahraditi Bohu to, o čem později byl na vinici Páně povolán.

Bud'te šťastni, drazí krajané američtí, máte-li svého českého kněze a važte si jich; není to dnes dopřáno ani mnohým katolíkům na českém venkově.

Pozdravuji všechny milé přátele, vldpp. i ctih. sestry a osadníky svato-Prokopské, z nichž zvláště: rodinu Němečkovou, Raispisů, Valhů, Trojánků, Kodlů, paní Skalovou, paní Petřikovou a všechny ostatní. Těším se, jestli se s někým z Vás letošního roku v naší Matičce Praze shledám.

Anna Polcová,
Praha IV., Pohořelec 112.

CHOUSTNÍK U TÁBORA, ČECHY.

P. b. P. J. K.

Čtená redakce České Ženy a čtenáři i čtenářky!

Po delší době chci také rodákům Choustnickým v Americe podati zprávy o naší osadě. Již není to, co bývalo za našeho mládí. Ovšem, bylo mezi lidem dost bídy, ale také více víry. Inu, nová doba — samý pokrok a u mnohých Bůh je vedlejší věcí. Vzpomínám, jak před 12 lety řekl p. katecheta V. Říha: "Nevážíte si náboženství a kněze, ale dojde tak daleko, že ani kněze nedostanete, poněvadž jich není." A ta doba přišla. Ovšem, nejsme úplně bez něho, ale stále se mění. Tak opustil nás v listopadu dp. J. Pour, farář; před rokem zemřela zde jeho dobrá matka, kterou nechal pohřbit v jejím rodišti Modré Hůrce. Sám také necítil se zdrav a zdejší osada se 7 školami jej zmáhala — dříve na to bývali dva

kněží — žádal tedy na menší faru. Dostali jsme na 3 měsíce z Čes. Budějovic P. Cyrila C.Ss. R., a nyní do června vdp. J. Mošničku z Týna nad Vltavou. P. Cyril jako misionář staral se ze všech sil o naše dobro, a výsledkem byly sv. misie. Bylo mu to ale také těžké, když je fara prázdná, a kdo má se dpp. misionářům starat o životní potřeby? On ale mezi dobrými lidmi vše vyprosil mnozí sami přinesli neb ještě jsou tu také hodní a obětaví osadníci. Již 13. února přijeli páni misionáři, a ty blažené chvíle sv. misii započaty byly promluvou a sv. zpovědí dítek. Již zde nebyly sv. misie 43 roků a ač neměli jsme pěkné počasí, přece kostel byl plný; mnozí mají přes 1 hod. cesty a přišli, a výsledek byl, že ze 2532 farníků přistoupilo 1363 k sv. zpovědi a sv. přijímání bylo 2239. Nemocných navštívili v bytě 91 a 3 zaopatřili svátostmi umírajících. Pořádali je P. Karel Jež C.Ss.R., rektor a P. Vladimír Jeřábek C.Ss.R. z Budějovic. Dojemný byl průvod s misionářním křížem po náměstí za zpěvu písně "Svatý kříži, tebe ctíme". Neslo jej mnoho mládežců, neb je vysoký a těžký a umístěn byl zas před kostelem na starém místě a první pod jeho ramenem uložen byl k věčnému odpočinku p. Jan Vendl, smířen s Bohem, a v řeči nad hrobem dal jej dp. misionář za vzor mužům, jak on se na smrt připravil a za víru se nestyděl. Byly to opravdu krásné chvíle, ty krásné promluvy, mnozí poslouchali by celý den, nechtělo se jim domů, ale dej Bůh, aby ta slova jejich nebyla marná a aby Bůh dal sílu a vytrvalost všem, kdož na konci sv. misie obnovili křestní slib. Máme teď kostel krásný, před několika lety vymalovaný, oltáře též, a zvláště krásné jsou obrazy na klenbě "Smrt sv. Václava" a "Navštívení Panny Marie", jimiž je kostel zasvěcen. Za působení P. C. Ježe pořízeny byly do celého kostela kokosové koberece,

takže je v kostele teď tepleji. Byla to dobrovolná sbírka dětí i dospělých a sešlo se ze všech vesnic Kč 1720.95, p. Dr. Weiss-Tessbach, Pacov, 500 Kč; slečna Hartmuthová 500 Kč a 605 Kč nejmenovaní dárci. A proč to vše píši? Pro zdejší osadníky? I ne — pro rodáky zdejší tam za mořem, aby oni věděli, jak to u nás v tom kostelíčku vypadá, do kterého také oni chodili, a aby se také někdy v Čes. ženě ozvali. Či ji neodebírají? Já nejdříve přehlédnu dopisy — a nikdy tam známé jméno nečtu, a přec jsou tam moje školačky, Kabešovy provd. Novákovy, B. a J. Smutných, Kolářová Marie a jiné. Já jsem vděčná svému předplatiteli, ovšem jméno nemohu uvést, ale zaplat' mu to Bůh sám. Vyjde snad mně brzo předplatné, ale já již to na něm nežádám, aspoň nebudu se o ni s mužem přít; chceme ji mít oba najednou. — Ozvete se tedy některá — a já vám zas ráda také napíši anebo ještě lepší — přijed'te na letošní slet do Prahy a bude překvapení, jako když Váš p. biskup Kučera, jehož otec byl zdejší rodák, přijel k nám na faru.

A což Ty, Toničko Kolářova, jestli pak si vzpomeneš někdy, jak nosila svým dětem od kmoťičky bochníčky chleba? Již jsou všichni velcí, všichni pryč a my zůstali sami. Snad Ti maminka sdělí vždy pozdrav ode mě. Vzpomínám často a přeji Ti, žes "opodál", a nevíš zdejší všechny bolesti. Všude je zem Páně, zvyklas tam a hlavně, žes ve své rodině spokojena.

Počasí máme studené i sněhové poprašky, ale svatý Josef to jistě změní:

Musím již přestat, aby p. sazeč nebručel do vousů, že je to dlouhé, a že to nemůže přečíst — až dá-li Bůh a dostanu se v květnu do St. Boleslavi, pak zas přijdu něco pěkného o mé pouti vám povědět.

Všecky čtenáře a čtenářky Č. Ženy zdraví

čtenářka Choustnická.

AKADEMIE NAŠÍ MILÉ PANÍ (NOTRE DAME ACADEMY) OMAHA, NEB.

Přejeme ctěné redakci a všem milým čtenářům t. l. radostných velikonoce. Můžeme a máme se radovati ze vzkříšení Páně; neboť v jedné velikonoční písni se tak krásně praví: "Po jeho z mrtvých vstání máme k očekávání, že i my z mrtvých vstaneme, když zde s ním trpět budeme." A proto Alleluji, chvalte Pána!

My zde se také radujeme ze slavného vzkříšení Kristova, ale — abych pravdu řekla —, také proto, že na svátky pojedeme domů. Koho pak by domov netáhl? Ani doma nechceme zapomínati, čemu nás učil Rev. F. Deglman o rozjímavé modlitbě sv. růžence. Jsme sodálky, dcery Panny Marie; proto se musíme věrně držet své nebeské Matičky. Potřebujeme její mocné ochrany na cestě životem.

Nedávno se u nás objevili tři velcí páni najednou: dva inspektori státní z Lincoln a s nimi superintendent omažských škol. Trochu jsme se tráslы, jenže bez příčiny. Ted se tomu musím smát, neboť už vím z předešlých let, že zde ti pánové pokaždé najdou vše v nejlepším pořádku. A tak tomu bylo i letos. Zvláště se jim líbily práce a kresby z měřictví a ze přírodopytu — geometry and general science. Také hezky upravené a ilustrované knížečky "Lady of the Lake" se jim zamlouvaly. Nejhezčího jele na v ní asi měla C. Miller, neboť si ho vystříhla z drahé učebnice. Moc pochvaly za to nesklidila. V obchodní škole věnovali páni dozorcí zvláštní pozornost elektrickému psacímu stroji, který jsme loni dostaly jako první cenu kontestu Františky Hoříkové. V knihovně rádi uviděli novou encyklopedii "Americana". Byli potěšeni seřazením veškeré četby podle nařízených pravidel. To všecko ovšem bylo hezké, ale mně se nejvíc líbilo, že řekli, že naše akademie má nejvhodnější

polohu pro svůj účel. Já bych to také řekla.

Letos tu máme po první elementární školu. Jsou ty dívky všechny hodné a milé, ale nás nejvíc zajímají ty nejmenší: Barbora Bush a Margaret Bosánek. Jsou to náramně kamarádky. Ta první není katolička, ale modlí se s ostatními, chodí na mši sv. i na požehnání a často ji najdeme v kapli konati křížovou cestu. Už kolikrát prosila, aby směla chodit na náboženství, leč bez dovolení rodičů to nejde. Své jméno má velice ráda. Když ji jedna z učitelek řekla "honey", osopila se: "Já nejsem žádná honey, já jsem Barbara." A jakou měla radost, že v seznamu svatých našla, že svátek svaté Barbory je 4. prosince! Je to dítě teprv ve třetí třídě a má školu ráda; ale při tom zrejdi celý dům, všechno chce vidět, všechno zkouší, šroubky vytahuje, šicí stroj spouští. Nedávno by to byla zkusila i se strojem v práci. Snad ji chrání sv. kříž, jímž se často a ráda znamená, i doma v nekatolické rodině. Markétka ze 4. třídy je také dost živá, ale tolik energie v sobě nemá jako Baruška. Obě jsou útrpné. Jedna jejich spolužačka stonala, a ony ji chtěly něčím překvapit. Slečna L. Musílková je naučila dělat papírové koníky. Udělaly tedy každá hodně velkého koně. Ale čím ho měly vycpat? Dortem, který si B. přinesla z domova. Postavily je na velký tác a nesly je s velikou radostí nahoru pro nemocnou. Za malou chvíli jsme našly obě sedět smutné na hořejší chodbě. Kolem nich byla spousta drobtů a papíru. Konečně se nějak naklonili a vyskočili s podnosu. Dlouho se však ty dívky netrápily.

Ani jsme se letos nepochlubily, že jsme měly duchovní cvičení od 21.—25. března. Kdo to nezakusil, nepochopí, jaký vliv má na život. **I naše maminky** budou mít zas příležitost jako loni konati exercicie v naší N. D. A. a to od 16.—19. srpna t. r. Bude

je řídit dštp. V. Líněk ze St. Louis, Mo. — Pozdrav všem zasílá
Hilda Sloupová,
Prague, Neb.

K 40. výročí smrti svaté Terezie Ježíškovy.

Dne 30. září před 40 lety odevzdala sv. Terezička duši svou Bohu. Zemřela zemi, aby se zrodila nebi. Dies natalis. Není snad na světě místa, kde by tato světička naší doby nebyla známa a uctívána. Celá církev ji velebí, ba i nekatolíci ji mají v oblibě. Proč? V jejím životě nebylo nic neobyčejného, nic mimořádného, nic vzrušujícího ani výstředního, byl to jen prostý život řeholní sestry, plný oběti, lásky, dětské prostoty a pokory. Tot' hlavní rysy její povahy, hlavní ctnosti, jimiž dospěla svatosti "malá světička". Je to zvláštní, dost málo známý, nový způsob duchovního života, zvláštní cesta svatosti. Život sv. Terezie je cestou duchovního dětství, která se vine jako zlatá nitka od nejranějšího mládí až do její blažené smrti. "Zůstat opravdu malým, je jediný prostředek, aby člověk vzrůstal v lásce," říkala. Co znamená býti malým? Uznávat svou ubohost, sám na sebe nespolehat, všechno doufat od Pána Boha jako dítě všechno očekává od svého otce. Nepřivlastňovat si ctnosti, které konáme a žít jako malé dítě, které neví, co je lepší a proto se mu zdá všechno stejně dobré.

Světička věřila pevně, že se Bohu zalíbí nejvíce tím, napodobí-li ve svém duchovním životě všechnen dětský půvab a bude-li se k Bohu chovat dětinně a nenuceně jako malé dítě k milovanému otci. V duchu dětství a prostém smýšlení našla vrchol dokonalosti, nejvyšší projev své lásky, cestu do hlubin Srdce Božího.

Sám Sv. Otec, který prohlásil ji za blahoslavenou a posléze za svatou, je vroucím ctitelem tohoto "milostného kvítka karmel-

ské zahrady"; sošku její má na svém pracovním stole a prohlásil ji za patronku zámořských misí, její přímlově svěřil osud nešťastného Ruska. A známo je všem, jak vřele miluje a ctí tuto světičku J. Em. ndp. kardinál Dr. Karel Kašpar.

Proto letošní významné výročí jejího skonu bylo v Praze důstojně oslaveno posvěcením nové kaple, zasvěcené milé světičce z Lisieux, která je dcerou spřáteleného národa francouzského.

Nová kaple sv. Terezičky Ježíškovy v Praze-Kobylisích stojí vedle salesiánského ústavu pro mládež, nesoucího název: "Salesiánský chlapecký domov J. Em. Dr. Karla kardinála Kašpara".

Tam bude obzvláště užitečným zářným příkladem sv. dětství něžné světičky, tak příbuzné duchem sv. Don Boskovi.

Papež Pius XI., veliký obdivovatel sv. Don Bosca a ctitel sv. Terezičky, prohlásil, že lidská společnost bude obnovena, až touto cestou sv. Terezie a sv. Don Bosca půjde co nejvíce duší. Je to cesta pravé, hluboké, vroucí lásky k Bohu a pravé, obětavé lásky k bližnímu, takové lásky, která chce zachránit duši bližního a dovést ji do nebe. Světu chybí především láska, královna ctností. Láska, která ztravovala sv. Terezičku a Don Bosca v životě i umírání. Don Bosco je velikánem církevních a světových dějin. Kdosi napsal, že význam sv. Terezie pro moderní dobu rovná se významu největších lidí náboženských dějin.

Dej Bůh, aby nový domov mládeže pod ochranou dvou světců naší doby—sv. Don Bosca a sv. Terezie—zasáhl blahodárně do života mladistvých duší. Aby byl plodnou školou nové, ušlechtilé, radostné cesty k nebi.

Při vaření hrachu, čočky a fasolí, solíme až když jsou tyto luštěniny dokonale měkké. Doba vaření se zkrátí tímto způsobem na polovinu, protože přidáním soli voda ztvrdne.

Primice v lidovém podání a v historii.

Nejen pro svou vzácnost a řidkost, ale zajiště i vzhledem k vznešenému stavu kněžskému cenil si náš lid velmi přítomnosti při první mši svaté novosvěcenově, jak to tlumočí úsloví ještě z dob, kdy nebylo dnešních dopravních prostředků: "Na primici má se jít tak daleko, i kdyby se cestou roztrhaly nové boty."

Poněvadž jen málokteré osadě se poštěstilo dočkat se takové cti, a to často ještě jen za několik generací, bývala primice slavena všude mimořádně, a byl projevován o ni zájem i v širším okolí, které v procesích se svými duchovními se dostavovalo na tuto slavnou mši svatou. Lidové oslavy sestávaly ze dvou dílů: Vítání novokněze do rodné osady od představených obce a ze slavností před i po primici. Celá osada byla naličena jako před poutí. Na hranicích obce, kudy novokněz přijížděl, byla slavo-brána, kostel i rodný dům novosvěcencův vyzdoben květinami, zelení a prapory. Uvítání obstarali nejvyšší hlavy obce; obyčejně se jelo povozy naproti, banderium, hudba atd. Na Hlučmsku bývalo i "štandrlé" v předvečer primice.

Také průvod z rodného domku do kostela byl slavný; alejí břízek jako o Božím Těle a měl všechny složky církevních průvodů. Kříž, družičky se svícemi, jedna nesla podušku s vyšitým křížem a trnovou korunou, vše ozdobeno myrtovými věnečky. Primiciant na Ostravsku bývá veden ve velikém věnci, neseném většími družičkami; značnou část průvodu tvoří kněžstvo, často 20 kněží, i více. O primiční slavnosti v Podkrkonoší napsal A. Novák do sborníku "Vesnice tkalců": "Chvilku ve Studenci", "Hanáckou primici" popsal dr. H. Havránek v "Lidových listech" 4. července 1926; "Primici na Slovákku" a "Jak vítají na Slovákku novosvěcence" Josef Řehoř v "Lidových listech" z 12. července 1928.

O primicích rozdávány vždy krásné obrázky, rytinky, z nichž mnohé máme zachovány ve sbírkách Procházkových a Vítkových.

Prvotiny kněží bývala vždy událost, kterou zapisovali kronikáři do místních pamětí, takže se nám o nich dochovalo dosti zpráv, které tlumočí, že to byla vždy slavnost celé osady nebo města. Pojmenování "primice" naši předkové neužívali, nýbrž: "nová mše". V Litoměřicích zvaná k ní r. 1605 městská rada, aby doprovodila Jana z Opavy do kostela. Hostinu primiční podle zvyklostí mnohých měst strojval farář, někde ale útratu platil městský důchod. Čáslavští se ale r. 1564 usnesli, aby děkan, kdyby byla primice, purkmistra ničím neobtěžoval, než co by kdo z lásky a z milosti dáti chtěl. (Sedláček: "Dějiny Čáslavě".) V srpnu 1709 byl svěcen na kněze rodák přeloučský Daniel Linhart; jeho otec Jiří žádal, aby mu k primici synové povolili konšelé jednu várku piva. (J. Leder: "Dějiny města Přelouče", 362.) Již do městských práv Briekého r. 1536 dostalo se ustanovení papeže Klimenta VI., aby o "nových mších" nebylo více krmí, nežli šestero. Z toho patrno, že někde bývaly i hostiny značně nákladné, ovšem na účet děkana nebo města. Někde ještě jinak pamatovali na potřeby novosvěcence. V Kutné Hoře šepmistři Jos. Vulterinovi, novosvěcenci, dali r. 1705 9 zlatých na breviář. ("Kutnohor. přísp. vzdělanosti", V., 61.)

V Jindřichově Hradci brali i hradní páni účast na primicích a kromě "pomoci k obědu" neomyšlivo i jiný dar věnován. Byl tam totiž obyčej, že v takový den trubači na věži dlouho "trúbili na počest novotného kněze" a pán (hradu) jim 6 grošů za tu službu vždycky posílal.

S oblibou někdy vyhledávána k primici místa historicky památná a v kraji oblíbená. V "Blahověstu", ročník 17., str. 371., čteme zajímavou zprávu o třech primicích najednou na Hoře Tábor u Lomnice n. Popelkou, atd.

Velmi zajímavá je poesie primiční. Nebylo kněze básníka, aby nebyl zachytil jedinečné dojmy posvátných okamžiků primičních a podepsaný má takových básní na půl sta od českých kněží.

Antonín Šorm.

Zastavte opilství.

Pijácké zvyky mohou být zastaveny. Tabletky můžete tajně dáti do kávy, polévky neb jiných nápojů. Pomáhají překonání náklonnosti k pití jakéhokoli druhu opojných nápojů. Dobírkou zaplatíte poštákově \$1.00 a poštovné za léčivo. 10707 Hulda Ave., Cleveland, O.

PŘI KTERÝCH CHOROBÁCH OSVĚDČIL 'KLÁŠTERNÍ ČAJ' SVŮJ LÉČIVÝ ÚČINEK?

Při nemocích žaludku, při chorobách žlučových, střevních, při zácpě, hemorroidách (zlaté žile) při nemocích ledvinových, revmatismu, dně, ischias, bolení hlavy, migréně, při nemocích ženských, obtížích menstruačních, jakož i v době přechodu, kornatění cév a při nemocích kožních. Máme mnoho děkovných dopisů z různých států Amerických, od těch, kteří "Klášterní Čaj" vyzkoušeli.

Cena 1 krabička \$1.00; 6 krabiček za \$5.00 poštou vyplaceno. Na C. O. D. o 15 centů více. Žasílá:

PATRIA TRADING CO.,
5132 Broadway Cleveland, Ohio.

Vroucí díkůvzdání.

Tímto veřejně vzdávám srdečné díky za vyslyšení mé prosby v jisté těžké záležitosti všemohoucímu Pánu Bohu, jenž mi udělil Svou milost' na přímiluvu Blahoslavené Panny Marie, uctívané Českým národem na Sv. Hoře, sv. Josefu, sv. Antonínu, sv. Janu Nepomuckému, sv. Judovi a sv. Janu Boskovu. Věříme v obcování svatých, kteří nám svou přímiluvou jistě pomohou, jestli se k nim s důvěrou obrácíme.

Jejich velká ctitelka.

VÝŽIVA TĚLA A ZDRAVÍ.

(Dr. Karel H. Breuer,
San Jose, Calif.)

Až do nedávna se lidé i lékaři spoléhali nejvíce na tak zvanou "latinskou kuchyni", čili na podávání léků, když někdo na něco ochořel, a obyčejní smrtelníci si mnoho nevšíмали svého zdraví a šli k lékaři, nebo jen do lékárny, až když se opravdu cítili nemocnými. Pak ovšem začalo míchání léků a užívání.

To bylo sice v pořádku při obyčejných akutních nemocech, jako jsou nemoce horečnaté, nakažlivé, neb nemoce, povstale z vystavení těla nepříznivým okolnostem, jako prudké zimě, horku, otravou atd. Takové nemoce povstanou rychle, a když se správně léčí, tak se také dají brzy vyléčit.

Ale jsou jiné choroby, které sice nejsou provázeny horečkou, neb bolestmi, ale nemocný se cítí jen, jak se říká, "necvůj" a sice necítí se ani zdrav, ani nemocen, může trochu pracovat, ale snadno se unaví; nemá síly, často špatně spí, trpí také zácpou, hubne, a je těžko poznati, co mu schází a na co vlastně stůně. V některých případech se mu kazí zuby, nehty neb ztrácí vlasy, zkrátka, něco v těle vadí a jest těžko nalézt, co mu je. Takoví nemocní byli posíláni často do lázní anebo k moři, aneb do suchých krajín, jako je zde v Americe náš jihozápad, v Novém Mexiku a Arizoně. Některí se tam uzdravili, když bydleli s domácními lidmi a žili jako oni, ale kteří měli čím platit, a bydleli v pěkných hotelích a jedli zase jen obyčejnou ztravu, jako měli doma, těm to tak neprospívalo. Lépe bylo těm, kteří bydleli na venku s obyčejnými lidmi.

Tak se poznalo, že je v potravě něco, co takovému nemocnému scházelo, něco, co měli jiní lidé, kteří bydleli na venkově, ale co bylo ve městě těžko k dostání. Tedy konečně lékaři poznali, že

v prosté stravě venkovských lidí jest něco, čeho se v potravě ve městech často nedostává, aneb co lidé z potavy neumějí použít.

To vedlo k dlouhým zkouškám a k bádáním, až se podařilo lékařům objeviti zvláštní látky, které jsou lidskému tělu nezbytné, které se nalézají v některých potravinách, ale v některých zase ne, a které povzbuzují jaksi činnost žláz a tělesných ústrojí, aby konala správně svou povinnost. Konečně se poznalo, že se tyto látky nalézají skorem ve všech čerstvých potravinách, ale když se tyto potraviny připravují pomocí horka, tedy vařením, pečením, smažením atd., že toto horko látky tyto zničí, tedy že jsou látky tyto živé a proto nazvány byly "vitaminy", což znamená živé látky. Lékaři zkoušeli tyto vitaminy při různých podobných vadách a nemocech a poznali, že v četných případech nemocní se rychle uzdravili a byli pak silní a zdraví a mohli konat pak každou práci. Ale neúčinkovalo to stejně na všechny nemocné. Některí se uzdravili při některých jídlech, a jiní zase při jiných jídlech.

To vedlo k dalšímu bádání až bylo objeveno více těchto látek, a když se některé z nich v těle nedostávalo, tak se jevíly různé příznaky. Vitaminy byly pojmenovány podle písmen, jako vitamin A, vitamin B, vitamin C, D, atd. Později se poznalo, že se některé z těchto vitaminů ještě daly rozdělit podle svých účinků na více oddílů, a tyto se prozatím nazývají na př. vitamin B/1, B/2 atd. Bylo by to velmi dlouhé, popsat je přesně, avšak podle shora uvedeného, čtenář již pochopí, co je míněno.

Tedy, konečně se našlo, co bylo příčinou častých takových chorob, a lékaři pátrali dále, ve kterých potravinách se jaké tyto vitaminy nalézají. Tak na př. vitaminy A a B se nalézají v mase, v zárodku obilných zrn, v mléce, kysaném zelí, v různých zeleninách atd. Pak vitaminy C

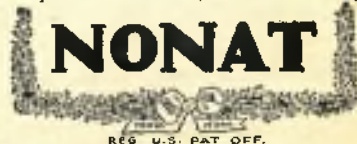
se nalézají nejvíce v ovoci a zelenině. Avšak tato se nesmí vařit, a má se ovoce jísti syrové aneb jen na slunci sušené. Aby se takové mohlo jísti, nemá se vařit, ale jen močit ve vlažné vodě do rána. Vitaminy D a E se nalézají ve vejcích, mléce, mase, ale hlavně v oleji z rybích jater a rybí olej byl první potravou, která přišla k vůli svým vitaminům do všeobecného používání. Nejdříve byly používány játra z tresek, a olej z nich se nazýval po anglicku "cod liver oil" a v Čechách jej znali pod německým jménem 'Leberthran'. Avšak nedávno našli američtí lékaři, že játra i z jiných ryb obsahují tytéž látky, tedy vitaminy D a A a zvláště ryba zvaná tuna, jich obsahuje ještě více než treska. Tak se dostaly do trhu později i jiné přípravky, v elastických kapsulích, obsahujících koncentrované tyto látky, že nemocný nemusel polykat nepříjemný olej.

Některé vitaminy se podařilo již vyrobiti synteticky, čili umělým způsobem, a tak se staly pak poměrně lacinými. Avšak když se dostanou dobré, čisté potraviny, nepokažené vařením,

Bolavá dáseň.

Bolela mě k zbláznění dáseň pod chrupem. V té strašné bolesti jsem si vzpoměla že ct. sestra Liberta napsala neteři jak i ona měla podobnou bolest a náplast z NONAT dána na dáseň pod umělý chrup bolest tu vyléčila. Učinila jsem podobně a pomohlo to.

Na všelijaké, at' suché neb otevřené bolesti, se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné i ocelové třísky i střečky, v těle uvázané; ale musí to být—

REG. U.S. PAT. OFF.
Cena Nonat jest 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka, neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.,
P. O. Box 285. Altadena, California.

V Chicagu u p. F. Nanak, 1724 W. 18th Pl. — V Cleveland, O. u p. F. Krobůšek, 12718 Holborn Ave.

pečením a jiným horkem, pak může nemocný dostat dosti vitamínů z jídla a nepotřebuje užívat umělé neb koncentrované vitaminy.

Avšak léčení pomocí vitaminů není tak snadné, a nikdo, kromě dobře cvičeného lékaře, se do toho nemůže pustit. Tedy, když některý nemocný jeví všelijaké neurčité příznaky, necítí se ani dobře, ani tak nemocným, aby to sám poznal, že jest to nějaká choroba, má jít k takovému lékaři, dáti se prohlédnout a pozorovat, až lékař nalezne buď zkouškami aneb pozorováním, který vitamin chybí, aneb kterého se mu nedostává, a pak lékař může předepsati, jakou potravu má nemocný jísti, mnoholi a jak se má chovati, aby nahradil, čeho se mu nedostává. Když se udělá správná diagnosa a předepíše se správná potrava, pak se nemocný rychle uzdraví a pak si musí změnit způsob života a jídla, aby se mu nemoc nevrátila.

Tam, kde je potřeba vitaminů, není nic platno dávat nějaké léky, jaké se používají k léčení akutních neb horečnatých nemocí, aneb při léčení ran a boláků. Proto bývalo mnoho takových lidí, kteří se necítili dobře a léčili se všemožným způsobem, aniž by dosáhli zdraví. Teprve, když objeveny vitaminy, kynula takovým nemocným spása.

Za starých časů, kdy lidé jedli obyčejnou potravu, jedli hodně zelenin, ovoce, hlavně syrového, kdy se nenaučili všecko vařit, smažit, péci a sterilisovat, bývali lidé v této příčině zdravější. Ovšem, zase následkem neznalosti infekce, trpěli jinými nemocemi, které byly nyní zcela vymýtny, používáním čistoty. Ale to není všecko ještě v tomto směru. V posledních desítkách přišlo v užívání nakládání všeho druhu potravy, od polévky až do jaternic a od špenátu až do vařených švestek a ústřic do plechových krabic. Byl to ovšem v jistém směru velký pokrok v konzervování potravy, ale zase

to má svou stinnou stránku.

Všecka taková potrava musí býti dost vařená, aby byla sterilisována, ale tím se zase zničí skorem všechny vitaminy, až na několik málo, které vydrží trochu horka. Nakládaná potrava je čistá a obyčejně dost chutná, ale postrádá mnoho vitaminů, a proto nestačí sama o sobě k výživě. Tělo potřebuje vitaminy, a když se mu nedostane dost vitaminů v potravě, pak je musí brát umělým způsobem, když si chce zachovat zdraví. Ale když jí kromě konserv v plechovkách ještě syrové ovoce všeho druhu, syrová vejce, dost čerstvého (nikoliv v plechovkách nakládaného) mléka, pak zeleninu jako je mrkev, špenát, salát, syrové neb kysané zelí, kysané okurky, pak nakládané mořské ryby, a pod., pak si může udržet zdraví.

Nejhorší je na světě, že když přijde něco nového, jako bylo nakládání potravy v plechovkách, že se to hned přehání. Kdyby toho lidé jedli jen trochu při čerstvých potravinách, pak je to v pořádku, neb jest to dobré, čisté jídlo, ale k výživě těla není postačitelé. Je to dobře, když lidé hodně čtou o těchto věcech, ale to neznamená, že se pak mohou sami léčiti, to je naučí jen, aby poznali, ve kterém směru vězí vada, aby poznali, že potřebují pomoci, ale pak mají jíti k cvičenému lékaři, aby rozpoznal, co tělu schází a pak mohl předepsati, co je třeba konat, aby se vada napravila.

PRYČ SE STRACHEM!

Psychologové říkají, že všechny naše nehody a nezdary jsou v základě posledním následkem strachu. Strach sám otravuje jako kapky jedu každou číši radosti a jako kyselina nám rozežírá nejsvětější stránky života.

Každý z nás se něčeho bojí a většinou máme strach ne z toho, čeho bychom se měli opravdu bát, nýbrž z věcí zcela neškodných a někdy i směšných. V krajním případě strach i zabíjí,

když svou obět' držel v objetí již od raného dětství.

Známe jistě lidi, kteří se bojí, když vstupují do letadla, a utekají. Ještě více je dnes lidí, kteří žijí v ustavičném strachu, že ztratí místo, a tak postupně, ale jistě ztrácejí výkonnost a nakonec to místo. Bojí se, že udělají chybu, jejich mysl se zabývá jen možnými chybami a není tedy divu, že se chyb i dopustí. To je jenom utvrdí v jejich obavách, nakonec ztratí víru v sebe i chuť k práci.

V každém povolání najdeme lidi, kteří mají schopnost zastávat přední místa, ale zůstávají ve stínu, protože strach z odpovědnosti dusí jejich ctižádost.

Strach z temna, hluku, ze samoty, z šilenství, s tím vším se setkáváme poměrně často. Pokusy ukázaly, že zvláště ženy mívají strach z temnoty.

Pavouci, žáby, můry a dokonce i plachá dešťovka dovedou v mnoha ženách vzbudit přímo hrůzu.

I muži se však často instinktivně bojí určitých zvířat. Před několika měsíci se utopil v Pembroke Docku v Anglii muž, jenž se tak bál psa, štěkajícího mu v patách, že se vrhl do vody po

NewYorský lékař snižuje VYSOKÝ TLAK KRVE v 22 ze 26 případů.

Dr. Frederic Damrau, vynikající lékař v New Yorku, snížil v 22 ze 26 případech vysoký tlak krve s ALLIMIN, výtažkem česneku a petržele v tabletkové formě. Nejen že tlak krve byl snížen, a takto udržován užíváním ALLIMINU, ale též, bezmála v každém případě bolesti hlavy a závrat' zmizely. Ku dostání podobných pilulek jaké užíval Dr. Damrau, pouze tažte se lékárníka o ALLIMIN, tabletkový výtažek česneku a petržele, a neptíjte žádné náhražky neb nápodobniny. Pro vzorek ZDARMA a cennou knížku pište: Van Patten Pharmaceutical Co., 54 W. Illinois street, Chicago, Illinois.

NABÍDNUTÍ K SŇATKU.

Starší vdovec přeje si učinit známost se starší vdovou anebo dámou, která by byla česká, dobrá kuchařka a hlavně dobrá katolička pro vedení jeho domácnosti. Pište pod značkou: B-234 na "Českou Ženu".

příkrém svahu. Šetřením bylo pak zjištěno, že trpěl strachem z psů.

Zvláštní je, že většina žen má ráda kočky, že však tato zvířata vzbuzují u mnoha mužů instinktivní odpor.

Theorie praví, že lidé, stížení tímto strachem, spojují si podvědomě představu kočky s představou tygra a ti, kteří se bojí psů, vidí v nich vlastně vlky.

Jinými slovy, člověk zdědil od svého jeskynního prapředka instinktivní strach před masožravci jako projev pudu sebezachování.

Také strach před infekcí vede mnohé k jednání, kterému by se normální lidé vysmáli, na příklad někdo si utírá ruku, když ji někomu podal; jeden zvlášť bojácný muž si nosil s sebou do restaurace lahvičku desinfekčního prostředku a namáčel do ní ruce i vidličku.

Mimo to je ovšem ještě mnoho druhů strachu, kterým nelze už tak snadno porozumět. Známe jistě někoho, kdo z přílišné opatrnosti se třeba desetkrát přesvědčí, že zavřel plynový kohoutek, ačkoliv ví, že už tak učinil. Jiný strašpytel nikdy nezhasí elektrické světlo, dokud nenapočítá do šesti. Něco podobného nám velí, abychom se dotkli čerstvě natřených sloupů, v krajních případech bývají někteří lidé přímo magickou silou přitahování pod kola vozu, na pokraji propasti se musí držet, aby tam neskočili, násilím se musí přemáhat, aby se nedotkli spadlého elektrického drátu atd.

A při tom si vždy myslíme, že jsme sami, kteří trpíme těmito nevysvětlitelnými záchvaty. Je patrné, že jsme ještě stále nepronikli všechny záhady lidské duše a psychologie stojí teprve na začátku velkého úkolu.

"Zlín."

Zapamatovat! Nesprávně česky je říkat při srovnání něčeho: "To je to samé." — Říkejte správně "totéž" a je to to samé.

Bohuslav Ošťádal:

Růže v křesťanské rodině.

"Nakloň se k růžím! At' úsměv, motýl, vyššího jara, z nich sletí, vyplašen dotknutím světla z tvých zraků a na rty usedne ti."

Otakar Březina.

"Krásný máj uplynul, pohynul jarní květ . . ." mohli bychom říci s nesmrtelným pěvcem májových krás, K. H. Máchou. — A opravdu, letošní květen byl výjimečně krásný, aspoň v našich krajinách. Všechno jakoby se dalo podle našeho přání: slunce nešetřilo svým bohatstvím světla a tepla, životodárné energie. Jarní květ ovocných stromů sice pohynul, ale období květů není ještě konec. Kvetoucí jabloně vystřídaly akáty, jejichž snitky jsou právě bohatě obtíženy bílými hrozny květů, vysílajících široko daleko vůni. Je podletí, nastává poslední jarní měsíc. Měsíc růží, o nichž v legendě křesťanské často se vypravuje.

Když ubírala se svatá Matka s Ježíšem trnitým lesem, jenž byl plný sedm let prost všeho listí, hned, jakmile z lesa vystoupila, vyrůstaly na trnech růže. Podle jiné pověsti padla prý krůpěj krve Kristovy pod křížem na mech a vyrostla prý z ní růže mechokvětá.

V Alsasku se vypravuje o žluté růži: V jedné vesnici stojí keř, který nikdy nerozkvétá, toliko v noci před Božím Hodem vánočním se rozvíjí, daleko kolem sebe líbeznou vůni a světlý lesk rozesíláje. Pochází z růžového trsu, na němž pověsila Panna Maria, utíkajíc do Egypta, plénky Kristovy.

Na mnohých místech se nazývá bílá růže růží sv. Magdaleny, poněvadž prý byla růže červená slzami lkaající Magdaleny na bílo zbarvena. Ve mnohých legendách se posílají růže s nebes na zemi a naopak jakožto znamení milosti. Nejstarší z těchto legend je asi legenda o sv. Dorotě. Tato světice, stojíc před svým soud-

cem, vychvalovala krásu ráje, jako květin a plodů. Když pak ji vedli na smrt, žádal zapisovatel Theophylus, aby mu poslala několik darů rajských, až tam přijde. Když byla s'ata, objevil se anděl v podobě malého chlapce před Theophylem a podával mu košík se třemi svěžími růžemi a třemi čerstvými zralými jablky, načež zmizel.

Jako ozdobovali pohané obrazy svých bohů květinami a věnci, tak činili i křesťané Matce Boží. V jisté vesnici byla kaple Panny Marie. Mládenec jakýsi chtěl sňati s oltáře růže Matce Boží darované, byl však rukou neviditelnou rázem uchvácen a povalen.

V Budějovicích byl zázračný obraz Mariánský. Jednoho času tam přišla vévodkyně Milánská,

Dra. Petra Hoboko

jest časem vyzkoušený žaludeční lék, který pomohl během posledních pěti pokolení milionům trpících: nervosou, nezdravostí, zácpou a zkaženým žaludkem, následkem špatného trávení a vyměšování. Pravidelně sřeva. Pomáhá trávení. Opatřte si dnes velkou 14 uncovou Zkušební Láhev za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Dra. Petra Léčivý Olej Liniment

přináší rychlou utišující úlevu znaveným a bolestivým svalům. Po 50 roků přinášel vitanou úlevu tisícům trpících revmatickými a neuralgickými bolestmi, bolestmi v zádech, obyčejným bolem hlavy, namoženými a bolestivými svaly, boulemi, odřeninami a vymknutími. Pošlete si dnes pro 2 pravidelné 60c láhve za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Dra. Petra Žaludeční Silitel

vyňkající alkalický "celoroční" léčivý prostředek proti jistým prudkým žaludečním poruchám jako jsou: pálení žáhy, kyselost žaludku a jisté druhy špatného trávení. Jelikož jest alkalickým, neutralizuje dráždivé kyseliny v žaludku a tím pomáhá od bolesti hlavy, davení a nepříjemnosti způsobených zažívacími nepořádky.

Od roku 1885 pomáhá tisícům trpících "Letními Chorobami", jejich příznaky jsou průjem, křeče a zvracení, obyčejně zaviněné nesprávnou stravou a nápoji. Opatřte si dnes 2 pravidelné 60c láhve za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Na požádání pošleme léky na dobírku (C.O.D.)

V Kanadě dodávány beze cla

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.

2501 Washington Blvd.

CHICAGO, ILL.

Dept. D-109-53

aby tam vykonala svou pobožnost. Na památku vzala si růži, již dal někdo sošce do ruky, ale následujícího dne růže zmizela a byla opět v ruce Panny Marie.

Rozkošné jsou legendy, v nichž se objevuje růže jakožto osvoboditelka od trestu nebo velikého nebezpečení pro zapověznou almužnu. Počet jejích jest veliký. Tak vypravuje se o sv. Kasildě z Burgosu, dceři to saracenského krále, která donášela tajně pokrmu zajatým křesťanům se stolu svého otce. Tento, jsa úhlavním nepřítelem křesťanů, chtěl dceru dopadnouti při činu a potrestati. Přistihnuv ji, an nese košík, rozkázal jí, aby mu ukázala, co nese. Kasilda chvějící se rukou pozdvihuje víko — a hle, v košíku byly samé růže.

I NEJLEPŠÍ VYNÁLEZ OMRZÍ.

Nebudu zde popisovati snad nějaký válečný přístroj, nebo vražedný plyn či jiné vynálezy, které poskytuje "humánní" současná doba. Povšimnu si pouze přístroje, který bez krveprolití, ale pomalu a jistě nás ničí. Je to RADIO.

Hudba patří snad k tomu nejkrásnějšímu umění a je, či spíše bylo — potěšením a zábavou jí naslouchati. Ale je staré osvědčené přísloví, že všeho moc škodí a to se csvědčilo plnou měrou na radiofonii.

S jedné strany vzato, doznejme si poctivě, že snad každý, kdo má již děle přijímací stanici a hodně poslouchá, zná většinu hudebních skladeb, at' jsou to opery, taneční skladby či různé jiné skladby a sóla. Čili, za čas bude vše již tak "odřené", že se každému omrzí poslouchat i vsuktku krásné věci.

To však není to hlavní. Proč nazývám radio **hrozným** vynálezem, je to týrání nervů a uší ustavičnou hrou nebo přednáškami atd. Jak k tomu přijdou třeba téměř všichni obyvatelé nájemního domu, aby jim po celý den řvalo radio jen proto, že jedna

rodina má nové radio a nemůže se jeho zvuku nasytit? Jak k tomu přijdete, bydlíte-li ve vilce na pokraji města, kam jste se odstěhovali, abyste měli klid, a od časného rána řve na vás hlas amplionů z okolních vil? Přijedete unaven z cesty, pozdě, těšíte se, že si ráno přiležíte, ale před šestou hodinou vás vzbudí naplněné puštěné radio, které má soused na okně, aby je dobře slyšel, neboť se již prochází po zahrádce. —

Máte nemocné dítě či někoho z rodiny. Nemocný nemůže usnout a konečně k ránu jste potěšeni, že usnul, a ani nedýcháte, jen abyste jej nevzbudili. Ale v půl šesté či v šest hodin spustí soused či někdo v domě ryčný pochod čili "Vesele do nového dne" a pacient je vzhůru.

Jak ustavičný provoz radia poškozují nervy, poznalo již mnoho lidí, a přece je stále mnoho takto beztrestně týráti okolí. Když někdo povykuje na ulici, odvede je policie, ale v domě či dokonce ve své vile nejste chráněni před "vpádem" povyku, působného radiostanicí. — Dnešní těžká doba vyžaduje silných nervů a proto je i v zájmu stále obrany státu, abychom byli ušetřeni ustavičného hluku. Uvědomme si, jak zlobně musí působiti na děti, zejména malíčky, ten ustavičný povyk. Vždyť, i když dítě spí a v místnosti nebo

vedle hraje radio, působí to neblaze na dítě, třeba toto klidně spí a domníváme se, že nic neslyší. Na jeho nervy má takové stálé hraní zlobný vliv.

Proto je již nejvýše zapotřebí, aby silně vyladěné přijímací stanice směly hráti jen při zavřených oknech a dveřích, bez ohledu na to, zdali je venku parno. Chce-li někdo hráti, necht' hraje slabě a nikoliv tak, že to zní, jako když si pozval do bytu celou kapelu. Dnešní radiostanice jsou, bohužel, tak provedeny, že jejich reprodukce je velmi silná. Není ovšem zapotřebí, aby byly na plnou intenzitu zvuku laděny. To svědčí jen o prostotě ducha (neboť kdo chce skutečně vnímat, nenechá radio rvát!) a o bez-

Cenný dárek čtenářkám České Ženy

S každou objednávkou na M. V. Apona Thé za \$1.00 — obdržíte úplně zdarma, jednu padesáticentovou krabici kráslivého, Apona nového prášku na obličej. — Budete mile překvapeny tímto první třídy kosmetickým přípravkem. Prášek je neškodný, jemný, dobře přiléhající a na pleti neviditelný. Dá hned po použití svěží, krásný, příjemný, libezný vzhled. Má delikátní něžnou vůni, hodí se na každou pleť a dán je do ozdobné krabice.

Marie Votýpkové Apona Thé je v tisících rodinách vážených a pokročilých krajanů, oblíbeným lékem. Mírně, působivě účinkuje, přináší veselou náladu, svěží krev, volnou stolicí, sílu a zdraví, všem kteří udržují si s ním játra, ledviny, žaludek, žluč a moč i zaživací a odváděcí ústroje — pročištěné od všech nezdružných, jedovatých látek. Příjemné k užívání. Je spolehlivý lék pro těžko pracující otce, osvěžovatel drahé matičky, výborný pro stařečky a nejlepším přírodním lékem pro Vaše milované dítky. Cena velké rodinné krabice na dlouho stačící — \$1.00, vyplaceně. S každou objednávkou Vaší jednoho M. V. Apona Thé za \$1.00 — zašlu úplně zdarma jeden prášek na obličej za 50 centů. Máte obojí v ceně \$1.50 za \$1.00 vyplaceně. Tyto neobyčejné výhody jsou jen u mě k dostání, do 31. prosince 1938. Oba tyto přípravky učiní i hezký, milý dárek přátelům a známým od Vás. Marie Votýpka, 120 E. Wayne St., So. Bend, Ind.

REVMATISM

Bolest' rychle ulevená.

Musíte docílit rychlé, umírněující úlevy od bolesti přivoděných svalovým revmatismem, bolesti v kyčli, bolesti v kříži, zádech neb údech, anebo Vám vrátíme ihned Vaše peníze. R S A kapsulky jsou vědeckou přípravkou a neobsahují žádné omamující neb zvykotvorné drogy. Nečekejte až se mučivé bolesti znovu vrátí, nýbrž zašlete poukázku na pouhých \$2.00 ještě dnes, anebo zaplat' te poštovnímu poslu při obdržení. Pište ihned na Kraft Laboratories Dept. 56, P. O. Box 86, South Chicago, Ill. Učinite to teď!

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misii. Jednou pro vždy příspěvek 25 centů (nikdy není třeba obnovovat.)
Také zemřelí mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 West Pine Blvd. St. Louis, Mo.

ohledncsti k okolí. Proto je také nutno, aby proti těmto rušitelům klidu a ničitelům nervů a zdraví bylo bezohledně postupováno.

Dnešní život je samý spěch, hluk, nervosita, a proto má každý nárok na tu chvíli klidu, kdy je doma.—(Inž. J. K. Č. v "Lid. Listech".)

Cibule ochranou proti rakovině. Pařížský badatel v oboru rakoviny řekl, že podle jeho zjištění syrová cibule nejen chrání před rakovinou, nýbrž působí i jako vydatný léčebný prostředek při této nemoci. Cibule má totiž podle výsledků jeho bádání, jako řada jiných druhů zeleniny, radioaktivní vlastnosti, je-li požívána za syrova. Dr. Lakowski zjistil, na základě statistických dat, že shromáždil ze všech částí světa, že v krajinách, kde se hojně požívá syrová cibule, je rakovina úplně neznáma. V Rusku a v Polsku je mnoho židovských obcí, jejichž příslušníci žijí asketickým životem a živí se toliko chlebem a syrovou cibulí. U nich nebyl prý dosud zjištěn ani

jediný případ rakoviny. Také u Srbů, Bulharů a rozmanitých kavkazských kmenů, u nichž je syrová cibule na denním jídelním lístku, je rakovina vzácným a řídkým zjevem. (Naše zdraví.)

Nebylo to tak jednoduché. Je známo, že stratosférický badatel Piccard jest roztržitý. Před nedávnem navštívil přítele. Byl nachlazen, že sotva mluvil. Na otázku svého hostitele odpověděl, že seděl celou cestou vlakem u otevřeného okna proti směru jízdy, takže na něho táhlo a na-

chladil se. — "Tak a proč jste nepožádal svého souseda naproti, aby si s vámi vyměnil místo?" ptá se ho hostitel. — "To nebylo, bohužel, možno. On totiž mimo mne nikdo v kupé neseděl."

V hodině chemie. Učitel: "Pozor, děti, nyní dám do této kyseliny stříbrnou desítkorunu. Co myslíte: rozpustí se mi?" — Petr: "Ne, pane učiteli, protože byste ji tam jinak nedával!"

Vojenská. "Prosím vás, vojíně, jak jste mohl pětkrát střelit mimo terč?" — "Měl jsem jen pět nábojů, pane desátníku."

ŽENY! Při zastavení, nepravidelnosti a bolestivosti měsíční periody objednejte si ihned můj osvědčený, starokrajský prostředek. Cena \$3.00 Pište s důvěrou!

MRS. M. LESKOVAR,
507 E. 73rd St. New York, N. Y.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, odznaky, kovové pečeti a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Kulaté šroub. zl. knoflíky K.D. po 65c
Jeden zlatý křížek neb knoflík.....95c
Jeden tucet, po 85c
Dva tucty, po 80c

MARIE VESELÝ,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Gladiolus Rainbow Mixture

A collection of fine named
Varieties of the large
Flowering Types
IN A COMPLETE
COLOR RANGE.

Strictly Large Bulbs.

100 Bulbs—\$2.50

50 Bulbs—\$1.50

Postpaid to you.

Rev. W. A. Dostal
Fort Atkinson, Iowa.

Upozornění důst. p. farářům

NOVĚNA KU CTI BLAHOŠLAVENÉ PANNY MARIE
USTAVIČNÉ POMOCI.

Uhledné modlitební knížky k této pobožnosti v české řeči
jsou k dostání u:

vdp. Dra. Ed. Chapurana,

1430 SOUTH 14th STREET

OMAHA, NEBRASKA

Zvláštní "seznamovací" nabídka pro milovnice a milovníky květin.

48 jednoletých a dvouletých sazenic vytrvalých květin, 13 krásných a nejoblíbenějších druhů za **POUHÝ \$1.10** poštou vyplaceně. —

Úplné uspokojení zaručeno

Sweet William (Hvozdky)

WREXHAM a Gold Medal OSTROŽKY (Delphinium), nádherné druhy obrovských květů různého zbarvení.

ČÍNSKÉ OSTROŽKY (Chinese Delph.) bílé a modře kvetoucí květiny které kvetou od jara až do tuhých mrazů.

HVOZDÍKY (Sweet William), krásná květina mnoha barev.

ZVONKY (Canterbury Bells), nádherné zvoncovité květy různého zbarvení.

SLZÍČKY (Garden Pinks), velmi vonné, karafiát, podobné květiny mnoha barev.

MÁKY (Oriental Poppy), velmi oblíbená květina obrovských květů.

KOPRETINY (Daisies), krásné bílé a různobarevné kopretiny.

MACOŠKY (Pansy), MEČÍKY (Gladiolus), LEN ZAHRADNÍ (Linum), KRÁSNOOČKA (Coreopsis), a jiné druhy.

Zvonky (Canterbury Bell)

PREMIE! PREMIE!!!

Objednáte-li dříve než naše zásoba bude vyčerpána, přidáme k této neobyčejné nabídce

ÚPLNĚ ZDARMA:

1 REGAL LILY (dvouletá hlíza), jedna z nejkrásnějších a nejoblíbenější lilií bílé barvy.

1 NOVI BELGI VYTRVALÉ ASTRY, nový druh aster s nachově zbarvenými květy.

Tato nádherná skupina květin, za kterou musili byste zaplatiti od \$3.00 od \$3.50 všude jinde, bude VÁM zaslána v nejlepší čas k sázení za **POUHÝ \$1.10 POŠTOU VYPLACENĚ, USPOKOJENÍ ZARUČENO.** OBJEDNEJTE DNES DOKUD ZÁSoba STAČÍ.

DO KANADY jest velmi obtížno zasílat sazenice, proto je tam nezasíláme. Na požádání zašleme semena.

Vaše objednávky adresujte:

"Česká Žena"

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Získáte-li nám novou odběratelku, zašleme Vám tyto sazenice zdarma

Natěrač filosofuje: "Lidé jsou divní tvorové. Když někdo slyší, že je ve vesmíru 349,826,579,111 hvězd, tak tomu věří. Ale je-li na lavici tabulka "Čerstvě natřeno", tak se musí jít přesvědčit."

Rozsoudil je, Pepíček: "Tati, jak je to možno, že já mám osmadvacet zubů a Zdeněk jen pětadvacet?" — Otec, aniž se dal vyrušit ze čtení, praví: "Tak se o ně rozdělte a mně dejte pokoj!"

Mladé manželství. Novomanžel: "Prosím tě, co neustále kloktáš? Nachladila ses?" Novopečená kuchařinka: "Ale tady v kuchaře stojí, že do té omáčky se mají rozkloktat tři vejčička. Dvě už jsem rozkloktala."